

Arcticae horulae

Slovar nemških izposojenk
v slovenskem jeziku

Izdal

Institut za domače raziskave

Podprl

SOROSOV CENTER ZA SODOBNE UMETNOSTI - LJUBLJANA

Arcticae horulae
Slowenisches Wörterbuch der deutschen Lehnwörter

Zusammengestellt und redigiert von Alenka Pirman

Erste Auflage

Herausgegeben vom Institut für häusliche Forschungen
Unterstützt von Soros Center für zeitgenössische Künste - Ljubljana

Ljubljana 1997

Arcticae horulae
Slovar nemških izposojenk v slovenskem jeziku

Zbrala in uredila Alenka Pirman

Prvi natis

Izdal Inštitut za domače raziskave
Podprl Sorosov center za sodobne umetnosti - Ljubljana

Ljubljana 1997

Zahvala

Spoštovani bralec, cenjena bralka, pred tabo je nova izdaja Slovarja nemških izposojenk v slovenskem jeziku. Za vsakega raziskovalca in jezikoslovskega zbiratelja napoči najvznemirljivejši trenutek, ko predaja rezultate svojega dolgoletnega in mukotrpnega dela v preverbo in uporabo javnosti. Sestavljanje takih in podobnih slovarjev je težavno delo, ki pravzaprav ni nikoli končano ali popolno; delo, v katerem so morda še bolj kot na drugih področjih neogibne pomanjkljivosti in nedoslednosti. Slovar je nastajal pod okriljem mladega Inštituta za domače raziskave. Neustrezne gmotne razmere in nemalokrat trdi pogoji za delo nas niso odvrnili od namere, da zbrano gradivo izdamo v knjižni obliki. Potrpežljivega bralca prosimo, da z naklonjenostjo sprejme prvi natis slovarja, ki ostaja na nekaterih, žal ne tako redkih mestih, kot bi si želeli, fragmentiran. Kljub temu mislimo, da predstavlja ta knjižica koristen in potreben prispevek k naši slovarski literaturi, saj je slovar Striedter-Tempsove že zdavnaj pošel.

Naj nam bo dovoljeno, da se tu iskreno zahvalimo vsem, ki so omogočili nastanek in izid slovarja *Arcticae horulae*. Vsa hvaležnost in priznanje gresta mladi prostovoljni raziskovalki Alenki Pirman, ki je sedem let zbirala in urejala gradivo ter se spoprijela z glavnino dela, ki ga je bilo potrebno opraviti, da se je slovar znašel v tvojih rokah. Pri tem so ji požrtvovalno pomagali Darko Bolha, Metka Bolha, Andrej Dobrin, Tomaž Gregorič, Pavle Hafner, Tomaž Krpič, Nives Lunder, Tomaž Lunder, Amir Muratović, Tomaž Perme, Igor Pirman, Ivica Pirman, Gregor Podnar,

Irena Romih, Alma Štucin, Maja Šubic ter Ica Vreček. Prav je, da se jim na tem mestu tudi javno zahvalimo. Inštitut je na veliko razumevanja naletel pri Lilijani Stepančič in Barbari Borčić, delavkama Sorosovega centra za sodobne umetnosti iz Ljubljane, ki je omogočil ne le izid slovarja v knjižni obliki, pač pa tudi prvo javno predstavitev zbirke novembra 1995 v veliki čitalnici Narodne in univerzitetne knjižnice. Za to priložnost sta predstavitevno gradivo požrtvovalno pomagali pripraviti Evgenija Dovjak in Metka Kokalj, izkušeni vezilji in prijateljici Inštituta. Za gostoljubnost in pomoč se zahvaljujemo tudi Lenartu Šetincu, ravnatelju te ugledne ustanove. Pomembno spodbudo za pripravo knjižne izdaje pa je za nas pomenila gmotna in moralna podpora Enote za raziskovanje in kulturo Mestne občine Ljubljana. Ko se nas je v Inštitutu zaradi zahtevnosti priprav na tisk polotilo malodušje, nas je na dejstvo, da naša prizadevanja niso zaman, opozorila izčrpna strokovna študija kolegice Nevenke Šivavec, za kar smo ji še posebej hvaležni. Za skrben pregled in lekturo zajetnega rokopisa pred tiskom smo dolžni zahvalo Inge Pangos. Prav tako iskrena hvala Darji Vuga, ki je poskrbela za preglednost in privlačnost te drobne knjižice, za katero upamo, da bo postala tvoja nepogrešljiva spremljevalka.

Ob koncu si dovolimo še pojasnilo: ime za slovar smo si izposodili pri Adamu Bohoriču, ki je leta 1584 pod tem naslovom izdal prvo slovensko slovnico. S tem se želimo pokloniti vsem predanim jezikoslovcem, ki so v svojih sobicah, odmaknjeni od vsakdanjega vrveža, skozi stoletja kalili slovenski jezik.

Inštitut za domače raziskave

V Ljubljani, 1. decembra 1996

Uvodne besede

Pred nami je nenavadna zbirka barbarizmov nemškega izvora, besed, ki še danes živijo v slovenskem pogovornem jeziku. Njena avtorica, Alenka Pirman, se je odločila, da svoje dolgoletno delo predstavi tudi v knjižni obliki in ga tako ponudi v presojo strokovnjakom in v uporabo širši slovenski javnosti. Čeprav Alenka Pirman po izobrazbi ni jezikoslovka, se je zbiranja, predvsem pa dopolnjevanja in končnega urejanja besed lotila s presenetljivo zavzetostjo. Vzporedno z iskanjem in zapisovanjem v pogovornem jeziku ohranjenih germanizmov je študijsko preučevala izsledke najpomembnejših slovenskih jezikoslovcov, ki so se z iz nemščine izposojenimi besedami tako ali drugače ukvarjali. Prve besede je Pirmanova zabeležila leta 1989, do avgusta 1994 pa je zbirka (v tretji verziji tipkopisa) obsegala že 1327 besed. V približno istem času je Pirmanova po naključju naletela na zbirko Franceta Planine, ki se je ukvarjal z nemškimi izposojenkami v loškem govoru. Planinčevo delo je bilo leta 1978 objavljeno v zborniku Loški razgledi. Zbirki je združila in nadaljevala z zapisovanjem. Končna redakcija, v decembru 1996 pripravljena za knjižno izdajo, je obsegala 2002 besedni enoti.

Težko je ugotoviti, kaj je spodbudilo Pirmanovo, da se je začela ukvarjati s tako nevsakdanjim konjičkom, zanesljivo pa je, da so jo jezikovni barbarizmi v veliki meri spremljali že v otroških letih. Oče Igor in mama Ivica sta jih v vsakdanjih družinskih pogovorih veliko in s posebnim veseljem uporabljala (tudi pri oblikovanju zbirke sta ji s številnimi nasveti in koristnimi popravki ves čas stala

ob strani), Alenkino pretanjeno uho pa je bilo občutljiv senzor za vsakršne jezikovne posebnosti, še posebej ko se je začela zavedati razlike med jezikom, ki ga je prinesla od doma in z ulice, in jezikom, ki ga je bilo treba uporabljati v šoli.

Kot najstnica je v svoje besedišče brez predsodkov jemala različne slengovske prvine svoje interesne skupine, te pa so bile, glede na takratno silovito vdiranje anglosaških prvin v slovenščino, večinoma angleškega izvora. Izposojenke iz angleščine so še vedno središče jezikovnih inovacij, neposredni vpliv nemščine pa je danes relativno majhen, zato lahko nagnjenje do nemških izposojenk pri Pirmanovi razlagamo kot posebno močno čustveno navezanost na posamezne germanizme, ki jih v svojem vsakdanjem govoru zelo pogosto uporablja in katerih pomen zaznamuje tudi njeno osebno življenjsko zgodbo. Na enem od številnih listkov in lističev, na katere je germanizme v procesu zbiranja zapisovala, je skupina besed z oznako: moje najljubše. Navajam jih v zaporedju, ki je označeno na lističu: štuk, cajtnot, frej, regelc, šlamparija, pasoš, gvišen, rumpel, kaselc, andaht, špas, štefnati.

O nemških izposojenkah v slovenskem jeziku

Slovenci smo bili od srednjega veka do prve svetovne vojne pod avstrijsko nadvlado in zaradi tega pod znatnim vplivom nemškega jezika. Šele v času prebujanja narodne zavesti v prejšnjem stoletju se je začel naš jezik polagoma čistiti tujih vplivov. Jezikovni plevel, ki se je stoletja razrašal, je bilo nemogoče populiti v nekaj desetletjih in zato prihaja na dan tudi danes. Le redke izposojenke so se tako

udomačile, da zanje ne bi imeli nobenega drugega izraza, toda kaj ko so tako žmohtne in jih je tako slastno izgovarjati, da se jim je v pogovornem jeziku zares težko odpovedati. (In zakaj bi se jim, pravi Pirmanova.) Zelo težko je ločiti, kaj je prevzel slovenski sleng neposredno iz nemščine, kaj pa šele iz domačih neuglednih socialnih dialektov, zlasti meščanskega nižjega občevalnega jezika.

Tisočletno sožitje obeh jezikov je zapustilo v slovenščini globoke sledove, in čeprav se je naš knjižni jezik, kolikor je bilo sploh mogoče, otresal neljube dediščine, si še vedno nismo na jasnem, kje je meja med dovoljenimi in nedovolenimi germanizmi. Neposredno nas nemščina ne ogroža več, toda njen vpliv je še vedno močan. Vedno manj naših ljudi zna nemško, zato so seveda izgubili tisti kriterij, ki je vodil naše dede in očete pri čiščenju jezika. Celo najhujši zagovorniki knjižnega jezika se zavedajo, da so nemške izposojenke še vedno problem, ki zahteva opreznost, ups, previdnost.

Vse to so razlogi, zaradi katerih bi potrebovali izčrpno monografijo o celotnem obsegu nemških vplivov z našega slovenskega stališča. Zajeti bi morala ne samo izposojenke, zgodovinske in še žive, ampak tudi kalke, dobesedne prevode, frazeologijo in miselne zveze, ki so prodrle v strukturo jezika. Nekaj dela na tem področju je opravil Slovenski etimološki slovar in njegov začetnik dr. France Bezlaj, radoživo pa njegovo delo na SAZU nadaljujeta Marko Snoj in Metka Furlan.

Kar si povprečen Slovenec predstavlja pod pojmom osovraženi germanizmi, so pravzaprav samo mlade izposojenke, ki so šele v zadnjih stoletjih začele intenzivno vdirati v pogovorno slovenščino. Rokodelski pomočniki so s svojih obveznih potovanj po srednji Evropi prinašali domov

skupaj z izpopolnjeno tehniko pravo poplavo nazivov za orodja in gradiva, slovenska služkinja pa se je pri nemški meščanski gospodinji navzela besed za jedi in kuhinjske predmete. Kasneje se je temu pridružila še nova industrija, omenimo samo značilni knapovski in železničarski sleng, pa tudi mlajšega avtomobilističnega.

Sturimo človeka an pild, de nam bo glih

Pirmanova se je po začetnem navdušenju, ko je zabeležila germanizme, ki se v vsakdanjem govoru najpogosteje uporabljajo, zavedla, da tako obsežnega dela ne bo mogla opraviti brez osnovne znanstvene predpriprave. Zato se je postopoma poglobljala v zgodovino slovenskega jezika, segla je po Trubarjevem katekizmu, v katerem jo je prese-netila obilica tujščine - takšna je bila namreč podoba takratne dolenjske govornice. V poznejših Trubarjevih delih se vidi, kako je začel jezik popravljati. Čiščenje je močno napredovalo pri Dalmatinu, pozorno oko Pirmanove pa se je ustavilo tudi pri Adamu Bohoriču in pri njegovi slovenski slovnici z naslovom *Arcticae horulae - Zimske urice*, s katero je dal Bohorič slovenskemu knjižnemu jeziku trdno ogrodje in prvo teoretično potrditev njegovega obstoja. Zato si je Pirmanova prav pri Bohoriču izposodila ime za svojo zbirko, kar je v tem primeru prav paradoksalno.

Pri njenem preučevanju zgodovine slovenskega jezika jo je še posebej zanimalo vprašanje slovenskega strahu pred jezikovno germanizacijo in s tem v zvezi ilirsko gibanje, ki je videlo rešitev v politični enotnosti s Hrvati in v jezikovnem zblizanju z njimi. Iz tega se je rodil bolni purizem naslednjih desetletij: mrzlično brskati za vsem, kar je v jezi-

ku tujščine, pleti, puliti, ruvati. In s čim zadelati vrzeli? Seveda z besedami iz drugih slovanskih jezikov. Kdor ne verjame, naj si ogleda usodo tehle besed: farbo so prepleskali s češko barvo, ki je prav tako iz nemščine ali z bojo, ki je turška; za kamelo so vzeli ruskega velbloda (češ ta žival veliko blodi!), ki je izhajala iz gotskega ulbandus in ta iz elefanta; šipo so zamenjali s steklom, pa sta to dva različna pojma in oba izposojena. Najbolj grozni pa so kalki ali dobesedni prevodi: naš najočitnejši zgled so starši, po nemško Eltern, medtem ko imajo drugi Slovani besedo iz korena rod - roditelji.

Šporget, štedilnik, hranilnik?

Za purista so popačenke grozne besede, Pirmanova pa ima nasprotno z njimi veliko veselja. Zato se je razveselila podatka, da bo beseda šporget zagotovo prišla v četrto knjigo Slovenskega etimološkega slovarja; šporget je zelo zanimiva beseda. Dobili smo jo kot realijo s severa, nemški Sparhert, ki je pomenil šparovno ognjišče, ker je porabil manj kot prejšnja kurišča. Hrvatje so to prevedli, od tam imamo mi štedilnik, izpeljan iz hrvaškega glagola štediti. Toda štedilnik je zdaj za purista lepa beseda, šporget pa bog ne daj.

Naslednji daljši postanek je Pirmanova naredila pri velikem jezikovnem in jezikoslovnem dejanju: Pleteršnikovem slovensko-nemškem slovarju (1894/95). Iz Pleteršnika so črpali vsi, ki so se v 20. stoletju tako ali drugače ukvarjali s slovenskim jezikom.

Pleteršnikov odnos do tujih besednih prvin je bil precej nerazčiščen. Bil je popustljivejši do romanskih kot do ger-

manskih prvin. Tako je za današnje knjižno dnina sprejel v slovar zahodnoslovensko žernada (prim. it. giornata), ni pa sprejel štajerskega tavrh (nem. Tagwerk). Da se je Pirmanova s Pleteršnikom temeljito ukvarjala, nam dokazuje podatek, da je v prvi verziji svoje zbirke še kolebala med odločitvijo za besedo žernada (ob stolpcu besed na ž je z roko napisano dodala besedo žernada, a jo je označila z vprašajem), v drugi, že precej prečiščeni verziji pa jo je že izločila, uvedla pa je taverh, ki ga piše še kot taberh.

Pri Pleteršniku si Pirmanova ni mogla razložiti nagiba, zakaj je pri t. i. vulgarnih izposojenkah iz nemščine ene sprejel, drugih pa ne; stopnja "vulgarnosti" gotovo ni odločala pri zavrnitvi besede šuštar, tišlar, žnidar, zašuštrati, šlampast in podobno, če je sprejel v slovar bolj "robate", kot so npr. rakelj, šajtrga, zašraubati, žajfa, žlajdra, žlavsa, žmah ipd.

Pirmanova je bila pri odločitvah za uvrstitev posameznih besed precej bolj suverena, čeprav ji lahko na nekaterih mestih očitamo določene pomanjkljivosti: raziskovanju resničnega izvora slengovskih izrazov, posebej pri nižjem občevalnem jeziku, se očitno ni posebej posvečala (prim. npr. besede kibic, škis, fris, od šuba), pri izpeljankah iz nemškega Affen je v končni verziji izpustila zvezo afne guncati, še bolj pa preseneča dejstvo, da sploh ni upoštevala zelo pogoste besede afenkenig (nem. Affenkönig). Pridevnik fajhten razlaga samo v dobesednem prevodu vlažen, ne pa tudi v prenesenem - okajen; v zvezi z glagolom trajbati ne omenja še vedno žive trajbati si ga (onanirati). Zagotovo ji ni tuja oblika coknpok oz. sakumpak (nem. mit Sack und Pack) - z vso prtljago, z vsem, kar ima.

Po Breznikovich stopinjah

Daleč največ pozornosti med slovenskimi jezikoslovci je Pirmanova namenila Antonu Brezniku in njegovemu delu Jezik naših časnikarjev in pripovednikov. Breznikova velika predanost lepemu slovenskemu jeziku jo je vzpodbudila, da se je lotila strastnega prebiranja Cankarjevih del, ki so ji ga gimnazijske ure slovenščine sicer za dolga leta priskutile.

Breznik je bil povprečno nadarjen, a neizmerno priden, vesten, vztrajen in nesebičen delavec. Korenina njegovega uspeha je bila v močni volji, spominski moči in neizmerni pridnosti in vztrajnosti. S temi Breznikovimi lastnostmi se je Pirmanova zlahka poistovetila, zato ji je ravno Breznikovo delo pomagalo, da je zbrko z vztrajnostjo in trmo uredila in kljub številnim oviram poskrbela, da je izšla v knjižni obliki.

Breznik je bil prepričan, da smo Slovenci po nemarnosti izgubili že veliko domačih izrazov in brez potrebe sprejemali tujke. Takole pravi: "Počasi se bodo pozabile besede kakor peč, ognjišče, ker z novimi napravami sprejemamo tudi izraze. Mi in Hrvatje rabimo vsaj domač izraz štedilnik, Srbi pa so sprejeli nemško besedo šporet".

Breznik je zelo cenil Cankarja in je o njem zapisal: "Cankar je tudi jezik zajemal iz življenja in ne več iz mrtvih virov, iz časnikov in besednjakov, domačih in tujih. Naslonil se je na živi ljudski jezik in je vedno bolj opuščal prazne knjižne izraze."

Tudi Pirmanova je podrobno raziskovala Cankarjev odnos do jezika in je njegove izposojenke v eni od različic svoje zbirke uvrstila v posebno skupino z naslovom Ivan Cankar, v kateri so npr.: manira, ženirati, imponirati,

puf, inficirati, amuzirati, krokati, kredit, škandal, tantijema, kontrakt..., čeprav je upoštevala dejstvo, da je Cankar razne izposojenke uporabljal predvsem v pismih in pa takrat, kadar je hotel smešiti slabe pisatelje in puhloglave izobražence.

Posebna beležnica, v celoti popisana z izpiski iz Cankarjevih del in predvsem iz pisem, ki sem jo našla med njenimi zapiski, nedvomno kaže na nadaljevanje jezikoslovnih prizadevanj Alenka Pirman. Njeno izhodišče v strastnem zanimanju za slovenski jezik sta Cankar in pa zavest o tem, da je jezik, kakršen je, neizpodbitno dejstvo in da knjižnost ni nikakršen kriterij. Pomembno je, da je beseda slovenska, da je danes v rabi, da je bila v rabi nekoč ali da jo poznamo iz narečij. Takšen zdrav odnos do jezika pa je pri Pirmanovi izdatna popotnica za nadaljevanje njene jezikoslovne poti. Bon voyage, Alenka Pirman.

Nevenka Šivavec

Literatura:

- Anton Breznik, *Življenje besed*. Priredil Jakob Šolar.
Založba Obzorja Maribor, 1967
- Janez Gradišnik, *Slovenščina za vsakogar*.
Cankarjeva založba, Ljubljana, 1974
- Jezikovni pogovori, uredil France Vurnik.
Cankarjeva založba, Ljubljana, 1965
- Franc Jakopin, *Pleteršnikov slovar in sočasno slovensko slovaropisje*, objavljeno v zborniku *Obdobje simbolizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi II*, s. 273, Ljubljana, 1983
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*, SAZU, Ljubljana 1994
- France Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika, A-J, K-O, P-S*, SAZU, Ljubljana 1976, 1982, 1995

Splošna napotila in navodila za uporabo

Pri zbiranju gesel za slovar nemških izposojenk v slovenskem jeziku si je sestavljavka prizadevala, da bi bil slovar čim bolj popoln. Zato so v slovar vključene tako besede, ki so prodrle v knjižni jezik, kot tudi tiste, ki so se nam ohranile samo v pogovornem jeziku. Prav tako se nisem opirala na kriterij aktualnosti posameznih besed. V slovar so tako zajete besede, ki so še vedno žive in pogosto uporabljane, pa tudi tiste, katerih uporaba je zamrla in so se nam ohranile le še v različnih virih.

Jasno je, da mora biti Slovencem namenjeni slovar zasidran v naših razmerah in našem jeziku. Zato je njegova naloga, da bralcem pomaga pri medsebojnem sporazumevanju in pri odkrivanju bogastva materinščine. To je bilo torej moje vodilo pri sestavljanju slovarja.

Da bi bil slovar preglednejši in iskanje lažje, ima vsaka izposojenka svoje geslo.

Vsa gesla so urejena po abecednem redu. Samostalnikom sledi oznaka za spol, glagoli so podani v nedoločniku, pridevniki so pisani v nedoločni obliki. Besedi sledi v okroglem () oklepaju nemški izvornik. Če gre za samostalnik, je označen tudi spol. Izvirniku sledi prevod v knjižni slovenščini. Žal v velikem številu primerov ta ne premore sinonima oz. enobesednega pomena. Zato sem uporabljala opisne prevode, namalokrat pa je (da ne bi bil slovar prepust) geslu dodan še primer uporabe. Ob primerih, posebno dragocenih za naše jezikovno bogastvo, je naveden tudi vir. Izposojenke prihajajo iz najrazličnejših področij človekovega udejstvovanja. Besede, značilne za posamezna področja oz. stroke, so pojasnjene tudi z oznako le-teh.

Pri iskanju gesel naj opozorim še na naslednje:

Česar ne najdeš pod B, glej tudi pod P.
 Česar ne najdeš pod D, glej tudi pod T.
 Česar ne najdeš pod G, glej tudi pod K.
 Česar ne najdeš pod K, glej tudi pod G.
 Česar ne najdeš pod P, glej tudi pod B.
 Česar ne najdeš pod S, glej tudi pod Š.
 Česar ne najdeš pod Š, glej tudi pod S.
 Česar ne najdeš pod T, glej tudi pod D.
 Česar ne najdeš pod Z, glej tudi pod S ali Ž.
 Česar ne najdeš pod Ž, glej tudi pod Š ali Z.

A. P.

alp.: alpsko
 anat.: anatomija
 arh.: arhaično
 avt.: avtomobilizem

bot.: botanika

čas.: časovno
 čev.: čevljarstvo

del.: delavstvo

ekspr.: ekspresivno
 el.: elektrotehnika

film.: filmska umetnost
 folk.: folklor
 fot.: fotografija
 FP: France Prešeren

gastr.: gastronomija
 geo.: geologija
 geog.: geografija
 glas.: glasbena umetnost
 gled.: gledališka umetnost
 grad.: gradbeništvo

Seznam kratic v Slovarju nemških izposojenk

IC: Ivan Cankar
 IP: Igor Pirman
 ipd.: in podobno
 IvP: Ivica Pirman

kat.: katolištvo
 kem.: kemija; kemični
 kip.: kiparstvo
 kmet.: kmetijstvo
 knj.: knjižno
 koč.: kočijaštvo
 kov.: kovinarska stroka

les.: lesna stroka
 lik.: likovna umetnost
 lit.: literarno
 lov.: lovstvo

m: moški spol
 med.: medicina
 mes.: mesarstvo
 mn: množinski samostalni

nar.: narečno
 nog.: nogomet
 npr.: na primer

pejor.: pejorativno
pes.: pesništvo
piv.: pivsko
pol.: politika
prav.: pravo

rib.: ribištvo
RM: Rupert Marovt
rud.: rudarstvo

s: srednji spol
slik.: slikarstvo
smuč.: smučanje

šiv.: šiviljstvo
šol.: šolstvo
šp.: šport

teh.: tehnika
tekst.: tekstilstvo
tel.: telovadba
tisk.: tiskarstvo
trg.: trgovina

umet.: umetnost
usn.: usnjarstvo

vod.: vodovodarstvo
voj.: vojaštvo
vulg.: vulgarno

zid.: zidarstvo
zool.: zoologija

ž: ženski spol
žarg.: žargon
žel.: železničarstvo

A

abdonkati () odstraniti
abdruk m (Abdruck m) odtis m
/tisk.

ablonkircange ž () klešče za
snemanje izolacije /el.

abmarš m (Abmarsch m) odhod
m /voj.

abonent m (Abonnent m) na-
ročnik m

abonirati (abonnieren) naročiti
abrihtmašina f (Abricht-

maschine ž) električni sko-
beljnik m /les.

abstenenca f (Abstinenz ž) od-
poved čemu, zdržnost ž: za-
konska abstenenca; abstinen-
ca od alkoholnih pijač

abstinent m (Abstinente m)
zdržnež m: strog abstinent

abstinirati se (abstinieren) ne
udeležiti se, ne sodelovati,
zdržati se: ob glasovanju so
prebivalci množično abstini-
rali; abstinirati se od alkohola
abšlajmati (abschlänmen) čisti-
ti, trebiti; oprati čreva (po
zakolu) /mes.

abšlesati (abschleiben) oguliti,
obnositi

abtrajbati (abtreiben) umešati
adjunkt m (Adjunkt m) nekdam

pisarniški uslužbenec po kon-
čani pripravniški dobi in op-
ravljenem strokovnem izpitu:
gozdarski, sodni adjunkt m

adresa ž (Adresse ž) naslov m
adresirati (adressieren) naslo-
viti

advokat m (Advokat m) odvet-
nik m

advokatura ž (Advokatur ž) od-
vetništvo s

afekt m (Affekt m) zelo močno,
kratkotrajno čustvo; čustve-
na razvnetost; strast ž

afna ž (Affe m) opica ž: afne
skačejo po drevesih /zool.;
človek z nenaravno, izumet-
nično zunanostjo ali vede-
njem, zlasti ženska: to je šele
afna

afnarija ž (Afferei ž) izumetni-
čenost, nenaravnost ž

afnati se (äffen) nenaravno,
izumetnično se nositi ali
vesti: očital ji je, da je afna

ahtati (achten) paziti

ahteljc m (Achtel s) osminka ž
ajbiš m (Eibisch m) navadni
slez m /bot.

ajeršpajz m (Eierspeise ž) jaj-
čna jed s /gastr.

ajfer m (Eifer m) vnema ž
 ajferzihtik (eifersüchtig)
 ajfrar m (Eiferer m) ljubosum-
 než m; fanatik m
 ajfrati (eifern) ljubosumen biti
 ajmer m (Eimer m) vedro s
 ajmoht m (Eingemachte n) oba-
 ra ž /gastr.
 ajnc m (Eins ž) hazardna igra s
 kartami za vsoto enaindvajset
 ajnfah (einfach) preprost
 ajnhenk (iz: einhängen) z roko
 pod roko: šla sta ajnhenk po
 parku
 ajnkerati (einkehren) zaviti
 kam
 ajnlaser m (iz: Einlaßventil s)
 zaganjač m /avt.
 ajnpasati (einpassen) prilago-
 diti
 ajnpren m (Einbrenne ž) pre-
 žganje s /gastr.
 ajnrikati (einrücken) iti k voja-
 kom /voj.
 ajnšpanig m (iz: einspännig)
 enovprega ž
 ajnšpric m (Einspritzung ž)
 vbrizg m /avt.
 ajzen m (Eisen s) železo s
 ajzenpon m (Eisenbahn ž) že-
 leznica ž /žel.
 ajzenponar m (Eisenbahner m)
 železničar m /žel.
 aksa ž (Achse ž) os ž /avt.

akumulator m (Akkumulator
 m) priprava za shranjevanje
 električne energije /avt.; zalo-
 ga energije /žarg.: počival je,
 ker si je spraznil akumulator
 amortizer m (Amortisator m)
 blažilec m, priprava za blaži-
 tev sunkov nihanja /avt.:
 avtu se je zlomil levi amorti-
 zer
 ampula ž (Ampulle ž) nepreduš-
 no zaprta steklenička, navad-
 no z zdravilom za vbrizganje
 /med.: odbila je vrh ampule
 amuzirati (amüsieren) zabava-
 ti: jako sem se amuziral, ko
 sem bral slovenske časnike
 (IC)
 andaht ž (Andacht ž) skrb ž: to-
 le mi naredi z andahtjo; po-
 božnost ž
 anhenger m (Anhänger m) prik-
 lopnik m
 anorak m (Anorak m)
 vetrovka ž
 anštrajher m (Anstreicher m)
 pleskar m
 antlja ž (Hantilla ž /arh.) brisa-
 ča ž
 appetit m (Appetit m) želja, po-
 treba po jedi, tek m: izgubiti
 appetit; močna želja, pohlep
 po čem: appetit neokolonialisti-
 stov

apetiten (appetitlich) privlačen,
 mikaven: apetitna ženska
 apetitlih (appetitlich) okusen,
 ki zbuja tek; privlačen, mika-
 ven
 aplavdirati (applaudieren) plos-
 kati, z udarjanjem dlani ob
 dlan izraženo navdušenje,
 odobravanje: občinstvo je
 navdušeno aplavdiralo
 apoteka ž (Apotheke ž)
 lekarna ž
 apretura ž (Appretur ž) tehnič-
 ni postopek, s katerim dajejo
 tkaninam, usnju, papirju itd.
 lepši videz, oplemenitenje s,
 požlahtnenje s
 arenija ž (Arznei ž) zdravilo s
 /med.
 arenk m (Hering m) slanik m
 /zool.
 arest m (Arrest m) zapor m
 armatura ž (Armatur ž) zunanji
 deli vodovodnih, plinskih,
 parnih, ogrevalnih naprav:
 zamenjati armaturo v kopal-
 nici; v gradbene materiale
 vstavljeni vložki, ki povečuje-
 jo nosilnost: ojačiti z arma-
 turo
 artikel m (Artikel m) proizvod-
 ni in trgovski predmet:
 umetnost ni trgovski artikel
 as m (As s) igralna karta z enim

znakom na sredi, navadno z
 najvišjo vrednostjo: dvignil je
 karte, imel je tri ase; kdor se
 posebno odlikuje v čem, zlasti
 v športu: ti si pa as
 astra ž (Aster ž) astra ž, vrtna
 rastlina z raznobarnimi cve-
 ti /bot.: vrt je bil poln rdečih
 in belih aster
 ašenpehar m (Aschenbecher m)
 pepelnik m
 aufbiks () poziv na pretep,
 "klic divjine" (IP) /vulg.:
 aufbiks, pridi, če imaš
 korajžo!
 aufcug m (Aufzug m) dvigalo
 auftakt m (Auftakt m) uvod m,
 začetek m: za auftakt vam
 bom povedala kratko prigo-
 do; uvodni takt m /glas.;
 uvod m /film.
 ausglajzar m () iztirjenec m
 /vulg.
 ausglajzati (aus dem Geleise
 springen) iztiriti /žel.
 auslezvati (auslösen) ločiti meso
 od kosti /mes.
 auslog m (Auslage ž) izložba ž
 auspuf m (Auspuff m) izpuh m
 /avt.
 avba ž (Haube ž) avba ž, žen-
 sko pokrivalo gorenjske naro-
 dne noše z okroglim oglavjem
 in bogato vezenino nad čelom

/folk.: na glavi je imela visoko avbo
avrikelj m (Aurikel ž) prijetno

dišeča, trobentici podobna gorska rastlina z rumenimi cveti /bot.

B

bager m (Bagger m) stroj za izkopavanje in nakladanje zemeljskega materiala m /grad.

bagerl m (Wagerl s) voziček m

bajer m (Weiher m) ribnik m

bajsenk m () vaba za sulca, navadno klen /rib.

bala ž (Balle ž) nevestina oprema, del dote: dobiti kaj za balo

baldrijan m (Baldrian m) zdravilna rastlina, ki raste na vlažnih tleh /bot.: baldrijanove kapljice

bana ž (Wanne ž) kad ž

banda ž (Bande ž) tolpa ž; godba ž

bandati () ponočevati; potikati se okrog

bandit m (Bandit m) oborožen tat, razbojnik m; kot psotka nasprotnikov narodnoosvobodilnega boja: za Nemce smo bili le še banditi, zato tudi našim ranjencem niso prizanašali

bandžaga ž (Bandsäge ž) krožna žaga ž /les.

banger m (Pranger m) steber m

baraka ž (Baracke ž) zasilna, navadno lesena stavba ž

bart, več () večkrat: sem več barti k'tero pesem pel

bast m (Bast m) ličje s /kmet.

baterija ž (Batterie ž) osnovna vojaška enota v topništvu /voj.; zaporedno ali vzporedno vezani akumulatorski ali galvanski členi /el.; več naprav skupaj, ki tvorijo funkcionalno enoto: kuhinjska baterija; velika množina: na polici stoji cela baterija steklenic

bavh m (Bauch m) trebuh m

bavhpinta ž (Bauchbinde ž) trebušni pas m

becirk m (Bezirk m) okraj m

befel m (Befehl m) povelje s /voj.: dal je befel

belajhtenga ž (Beleuchtung ž)

razsvetljava ž

bergštajger m (Bergsteiger m) okovan gorski čevelj m, gojzar m

beštek m (Besteck s) pribor m

beštelati (beštelen) naročiti

beštija ž (Bestie ž) zverina ž

beton m (Beton m) beton, gradbeni material iz cementa, peska in vode /grad.; zgradbe iz tega materiala: kamor si pogledal, sam beton

betonirati (betonieren) betonirati /grad.

bigati (biegen) upogibati

bigecange ž mn (Biegezange ž) krivilne klešče ž mn

biks m (Wichse ž) loščilo s

biksarica ž (iz: Büchsfinte ž) vrsta lovske puške /lov.

biksati (wachsen) loščiti; delati narobe: ne ga biksati

bikslajmant m (Wichsleinwand ž) povoščeno platno s

bildštrih m (Bildstrich m) vrsta motnje pri sprejemanju TV signala

bindunge ž mn (Bindung ž) vezi pri smučeh ž mn /smuč.

binkošti (Pfinkustin) petdeseti dan po veliki noči /kat.: o binkoštih gre rž v klasje

birma ž (Firmelung ž) drugi od sedmih zakramentov katoliš-

ke cerkve /kat.

birmati (firmen) podeliti zakrament birme /kat.

birt m (Wirt m) gostilničar m

birtšaft m (Wirtschaft ž) gospodarstvo s

biskvit m (Biscuit m) luknjičavo, rahlo pecivo iz jajc moke in sladkorja: 4 jajca, 3 žlice sladkorja, 4 žlice moke in žlička pecilnega praška, 4 žlice vode - 4 rumenjake, sladkor in vodo močno stepesh, da se zgosti. Narediš sneg (dodaš žličko sladkorja, da je trši), ga daš na kremo, na sneg preseješ moko in previdno zmešaš. Pekač obložiš s folijo, namažeš samo na dnu in vliješ maso. Pečeš 20 min. pri 200°C. (IvP)

bistahor (wistahor) levo /koč.

blajhati (bleichen) beliti

blajštift m (Bleistift m) svinčnik m

blamaža ž (Blamage ž) sramota ž, osmešenje zaradi neuspeha; zelo neprijeten položaj: spravila ga je v blamažo

blamirati (blamieren) osramotiti, spraviti v neprijeten položaj

blankirke ž mn ()

blaziran (blasiert) čustveno oto-

pel, izživet, naveličan; aristokrat: pravi blazirani svetovljan

blef (Bluff m) slepilo, bahav videz brez vsebine: to je čisto navaden blef

blefer m (Bluffer m) kdor blefira: to ni umetnik, to je blefer

blefirati (bluffen) vplivati, učinkovati z bleščečim videzom: blefirati pri igri

blenda ž (Blende ž) zaslonka ž /*fot.*

blendati (blenden)

blie m (Blitz m) blisk m

blickrig m (Blitzkrieg m) napad, bitka, ki se začne nenadno, presenetljivo /*voj.*

blindband m (Blindband m)

blindirati (blindieren) zavarovati z jeklenim oklepom /*voj.*

blinkati (blinken) utripati z lučjo

blinker m (Blinker m) smerni kazalec m /*avt.*; blestivka ž /*rib.*

blok m (Block m) veliko, večstanovanjsko poslopje; sešitek listkov, ki se dajo trgati; zveza držav ali strank s podobnimi interesi; velik kos kakega materiala; zapora na mejnem prehodu

blokada ž (Blockade ž) zapora ž

blokirati (blockieren) onemogočiti; zapreti za prehod; računati: blokirala je sendvič

blond (blond) svetlolas

bluza ž (Bluse ž) žensko oblačilo za h krilu: najraje nosi krilo in bluzo

bodel m (Wade ž) meča s mn. /*anat.*

bognar m (Bogner m) kolar m /*les.*

boja ž (Boje ž) zasidrana plavajoča priprava za označitev priveza: privezati ladjo na bojo

bolcen m (Bolzen m) zagozda ž

bordura ž (Bordüre ž) obšiv m /*tekst.*

borer m (Bohrer m) sveder m

bormašina ž (Bohrmaschine ž) vrtalni stroj m

borša ž (Borse ž) torba ž

boršt m (Forst m) gozd m

borvinta ž (Bohrwinde ž) vrtalnik m

bremza ž (Bremse ž) zavora ž /*avt.*

bremzati (bremsen) zavirati /*avt.*

brener m (Brenner m) plinski gorilnik m

brifkosten m (Briefkasten m) poštni nabiralnik m

briftošel m (Brieftasche ž) list-

nica ž

briftrogar m (Briefträger m) pismonoša m

brihta ž () pamet ž

brihten () pameten

britof m (Friedhof m) pokopališče s

broša ž (Brosche ž) zaponka ž

brotzak m (Brotsack m) krušnik m

buhbinder m (Buchbinder m) knjigovez m /*tisk.*

cagar m (Zeiger m) kazalec m

cagati (iz: verzagen) obupovati

cahen m (Zeichen s) znak m

cahnati (zeichnen) označevati

cajna ž (Zeine ž) manjša pletena košara s polkrožnim ročajem in neravnim dnom ž

cajt m (Zeit ž) čas m

cajtati () zdraviti

cajteng m (Zeitung ž) časopis m

cajtgajst m (Zeitgeist m) duh časa m

cajtnot m (Zeitnot ž) stiska s časom ž: sem v cajtnotu

cange ž mn (Zange ž) klešče ž mn

bukla ž (Buch s) knjiga ž

bukva ž (Büche ž) knjiga ž

bunda ž () podložen jopič m: smučarska, šoferska bunda

bunker m (Bunker m) shramba za premog, rudo, cement: v cementarni gradijo nov bunker; temnica ž: vrgli so ga v bunker; manjša vojaška obrambna utrdba /*voj.*: zavzeti bunker; film gre v bunker /*žarg. film.*

C

canrad m (Zahnrad s) zobnik m

canštoher m (Zahnstocher m) zobotrebec m

cart (zart) nežen, ljubek

cartati (zarten) crkljati

cedra ž (Zeder ž) zimzeleno drevo s trpežnim lesom /*bot.*: himalajska cedra

cegele m (Zettel m) listek m

cegnar m (Zehner m) desetica ž

cegu m (Ziegel m) opeka ž

ceha ž (Zeche ž) zapitek m: danes plačam ceho jaz; škoda ž: zmeraj plačuje ceho za druge

cehati (zechen) popivati: po cele noči je cehal

cekar m (Zegger m) pletena torba ž
 celtna ž (Zelt s) šotorsko platno s
 cenšrit m (Zehnschritt m) deset korakov m mn
 centralhajcunga ž (Zentralheizung ž) centralno ogrevanje s
 centrifuga ž (Zentrifuge ž) priprava za ločevanje snovi različne gostote; priprava za ožemanje in sušenje: perilo je dala v centrifugo
 cifra ž (Ziffer ž) številka ž
 cigelrot (ziegelrot) opečno rdeča
 cikcak (Zickzack m) večkrat ostro ukrivljena, lomljena črta: pijanec je v cikcakah taval proti domu
 ciklam (zyclam) vijoličasto rdeča
 ciklama (Zyklamen s) rastlina z vijoličasto rdečimi dišečimi cveti /bot.: opojni vonj po ciklamah
 ciklamen m (Zyklamen s) ciklama /bot. lit.
 cikorija ž (Zichorie ž) rastlina z modrimi cveti /bot.: na cikorijo je sedel metulj; kavni nadomestek iz korenin te rastline
 cilindar m (Zylinder m) glavni

sestavni del batnega stroja /avt.: motor s štirimi cilindri; steklen ščitnik za svetilko; visoko, trdo moško pokrivalo s: gospodje v črnih cilindrih
 cilj m (Ziel s) kraj ali predmet, do katerega se hoče priti: tavati brez cilja; označeni konec tekmovalne proge /šp.
 cima ž () kal ž /bot.
 cimer m (Zimmer s) soba ž; stanovanec m: zbudil sem cimra
 cimerher m (Zimmerherr m) podnajemnik m
 cimper m () ostrešje s
 cimperman m (Zimmermann m) tesar m
 cimprati (zimmern) tesati
 cink m (Zink s) cink m
 cinšpula ž (Zinspule ž) tuljava ž /avt.
 cir m (Zier ž) okras m
 cirkel m (Zirkel m) šestilo s
 cirkularka ž () krožna žaga ž /les.
 cirkulirati (zirkulieren) krožiti: knjiga cirkulira med bralci
 cisterna ž (Zisterne ž) velika valjasta posoda za shranjevanje tekočin; vozilo z vgrajeno tako posodo; velik vodni zbiralnik
 citre ž mn (Zitter ž) glasbilo

trapezaste oblike s strunami, na katere se brenka /glas.
 ciza ž () voziček m
 cof m (Zopf m) urejen, povezan šop niti za okras: kapa s cofom
 cokel m (Sockel m) podzidek m /grad.
 coprati (zaubern) čarati
 coprnica ž (Zauberin ž) čarovnica
 cota ž (Zotte ž) cunjia ž
 cug m (Zug m) požirek m; vlak m; scena ž /gled., film.
 cugrund (zugrunde) uničen: čisto sem bil cugrund
 cukati (zucken) vleči; piti alkoholne pijače: rad ga cuka; peljati neenakomerno: vsako jutro je avto cukal
 cuker m (Zucker m) sladkor m
 cukerdoza ž (Zuckerdose ž) posoda za sladkor ž
 cukerpekar m (Zuckerbäcker m) slaščičar m
 cukunften (zukünftig) obetajoč: imam cukunfne karte
 cunft m (Zunft ž) ceh m
 curihitati (zurichten) pripraviti
 curik (zurück) vzvratno; nazaj /koč.
 curikati (zurücken) voziti vzvratno
 cušpajz m (Zuspeise ž) prikuha ž

cuzati (zitzen) sesati
 cvajband m (Zweiband s) projektor m /film.
 cvajer m (Zweier m) avstrijski novc za dva solda, krajcarja ali vinarja: beraču je dal cvajer; luč z močjo 2kW /fot., film.; dvojček m: žena mu je rodila cvajerja
 cvajšrit m (Zweischritt m)
 cvek m (Zweck m) žebelj m; enica ž /žarg.
 cvergelj m (Zwerg m) palček m; mali petelin m /zool.
 cvibah m (Zwieback m) dvakrat prepečeni beli kruh m
 cvibelmušter m (Zwiebelmuster s) porcelan s čebulnim vzorcem
 cvikati (zwicken) ščipati
 cvikcange ž mn (Zwickzange ž) ščipalne klešče ž mn
 cvikerji m mn (Zwicker m) ščipalnik m; očala ž mn /žarg.
 cvinga ž (Zwinge ž) primež m
 cvirn m (Zwirn m) sukanec m
 cvirnati (zwirnen) teči, bežati: to smo jo cvirnali! /žarg.
 cvirntrajbarca ž (Zwirn-treiberin ž) šivilja ž /pejor.
 cvišencajt m (Zwischenzeit ž) vmesni čas m /smuč.
 cvišengang m (Zwischengang m) prehod m

Č

čedra ž (Tsödra ž, Tschederl-pfeife ž) lesena pipa s kratko cevjo in pokrovčkom ž
čutara ž (Tschutern s) ploščata, steklenici podobna okrogla

posoda za nošenje pijače
čvek m (Tschweck m) govoričene s, klepet m: a si za en čvek?
čvekati (tschwecken) klepetati: nehaj že čvekati

D

dahpapa ž (Dachpappe ž) strešna lepenka ž /grad.
dakel m (Dackel m) jazbečar m: dakel je dober jamar /zool.
datirati (datieren) navesti, napisati datum; časovno določiti pojav, nastanek česa: datirati pojav v srednji vek; biti, izhajati: izum datira iz časa pred vojno
decimirati (dezimieren) desetkati, za kazen usmrtiti vsakega desetega /voj.: ker niso našli krivca, je poveljnik ukazal decimirati četo; prizadejati občutno številčno izgubo: epidemija je decimirala prebivalstvo
defekt m (Defekt m) okvara ž /avt.

defekten (defekt) okvarjen; telesno ali duševno nerazvit
deka ž (Decke ž) odeja ž
dekele m (Deckel m) pokrovček m
deklamacija ž (iz: deklamieren) umetniško podajanje teksta na pamet: Robija so izbrali za deklamacijo na proslavi
deklamirati (deklamieren) umetniško podajati tekst na pamet
dekor m (Dekor m) okras m
dekoracija ž (Dekoration ž) okras m
dekorirati (dekorieren) okrasiti
dekplata ž (Deckplatte ž) stropna plošča ž /grad.
dekunga ž (Deckung ž) zaklon m, kritje s

diferencial m (Differential s) ohišje z zobniki, ki omogočajo, da napravi eno gonilno kolo toliko daljšo pot, kolikor napravi drugo krajšo /avt.: zamenjati olje v diferencialu
diht m (dicht) neprepusten, zatesnjen: streha je čist diht
dihtati (dichten) tesniti
dihtenga ž (Dichtung ž) tesnilo m
dihtik (dichtig)
dila ž (Diele ž) deska ž
dile ž mn (Diele ž) podstrešje s: grem na dile
dinamo m (Dynamo m) stroj za proizvodnjo enosmerne električne napetosti /avt.: slišati je bilo brnenje dinama
dinst m (Dienst m) služba ž, delo s
dinstlih (dienstlich) uslužen, delaven
dira ž (Dürre ž) voz z ravno nakladalno ploskvijo m
diza ž (Düse ž) /avt.
domf m (Dampf m) sopara ž
domfar m (Dampfer m) parnik m
domfati (dampfen) pariti
dopelt (doppelt) dvojni
dorn m (Dorn m) trn m
dotajčati (verdeutschen) potolči, zbiti na tla: dotajčal smo ga
doza ž (Dose ž) posoda ž; na-

tančno določena, odmerjena količina: patos je podan v premočni dozi
drajer m (Dreier m) trojka ž
drajfirkele m (dreiviertel) tričetrt /čas.; tričetrt litra /piv.
drat m (Draht m) žica ž
dratpiršna ž (Drahtbürste ž) žična krtača ž
drejar m (Dreher m) strugar m /kov.
drejati (drehen) stružiti /kov.
drejmašina ž (Drechmaschine ž) stružnica ž /kov.
drejponk m (Drehbank ž) stružnica ž /kov.
drek m (Dreck m) govno s; umazanija ž /vulg.
drekslati (drechseln) stružiti
dren m (Gedränge s) gneča ž
drenjati se (sich drängen) preprivati se
driblati (dribbeln) preigravati: žogo ima A, da jo B, ki dribla, dribla, vzame mu jo C /nog. žarg.
drikel m () /koč.
driling m (iz: Drillingsbüchse ž) trocevna lovska puška, trocevka ž /lov.
drukar m (Drucker m) zaponka ž
drukati (drucken) tiskati; navijati /šp.

ducat m (Dutzend s) dvanajst
dunst m (Dunst m) para ž;
 pamet ž /žarg.: maš premal
 dunsta (v glavi)

durheug m (Durchzug m) pre-
 pih m
durhšus m (Durchschuß m)
 vmesnik m /tisk.

E

edelvajs m (Edelweiß s) planika
 ž /bot.
eht (echt) pristen
ek m (Eck s) kot m: tista lajšta
 na eku /grad.
eksceleden (excellent) odličen
eksceledenca ž (Exzellenz ž) na-
 slov za najvišje državne pred-
 stavnike: njegova eksceledenca
 vas bo takoj sprejela /pol.
eksemplar m (Exemplar s) pri-
 merek m
eksistenca ž (Existenz ž)
 obstoj m
eksistirati (existieren) obstajati
eksponat m (Exponat s) raz-
 stavni primerek m

encijan m (Enzian m) gorska
 rastlina ž /bot.; žganje s: ko-
 zarček encijana
endivija ž (Endivie ž) jesenska
 solata s trdimi listi ž /bot.:
 vso endivijo nam je polž
 pojedel
entlarica ž () šivalni stroj, ki
 šiva s cikcak vbodom /šiv.
entlati () šivati s cikcak vbo-
 di /šiv.
erker m (Erker m) izstopajoči
 vogalni del stavbe /arh.
esihflajš m (Essigfleisch s) gove-
 dina v solati /gastr.
estrih m (Estrich m) posebna
 talna obloga ž /grad.

F

fabjon m () opažni les m
 /grad.
fabrika ž (Fabrik ž) tovarna ž
fajercajg m (Feuerzeug s) vži-
 galnik m
fajerlešer m (Feuerlöscher m)
 gasilec m
fajermaver m (Feuermauer ž)
 protipožarni zid m
fajerver m (Feuerwehr ž) po-
 žarna obramba ž
fajfa ž (Pfeife ž) pipa ž
fajht m (Feuchte ž) vlaga ž
fajhtati (feuchten) vlažiti
fajhten (feucht) vlažen
fajmošter m (Pharrmeister m)
 župnik m /kat.
fajn (fein) dober
fajrund m (Feierabend m) ko-
 nec dela m /del.
faler m (Pfeiler m) steber m
faliran (faliert) propadel: fali-
 ran študent
falirati (fallieren) gospodarsko
 propasti; opustiti študij
faliti (fehlen) zgrešiti; manjkati
falot m (Fallot) nepridiprav m
fana ž (Fahne ž) zastava ž
fangel m () zidarska skledica
 ž /grad.
far m (Pfarrer m) duhovnik m

/kat. peyor.
fara ž (Pfarre ž) župnija ž
 /kat.: največja hiša v fari, ni-
 koli ni prestopil meje domače
 fare; fant od fare
faran m () pripadnik župnije
 m /kat.: večina faranov je ho-
 dila k prvi maši
farba ž (Farbe ž) barva ž
farbati (farben) barvati; rdeti
farovž m (Pfarrhaus s) župniš-
 če s /kat.: v vasi ima farovž
 velik vpliv
fasada ž (Fassade ž) pročelje s
 /grad.
fasati (fassen) prejeti, dobiti:
 ko sem bil še pri knapih, smo
 fasali obleko in čevlje za v
 jamo, skupiti klofuto, že v
 prvi bitki jo je fasal v nogo
fascikel m (Faszikel m) mapa,
 sveženj z listi, ki se nanašajo
 na določeno zadevo: veliko
 zanimivega bi se našlo v fas-
 ciklih
fasunga ž (Fassung ž) navoj pri
 žarnici, varovalki /el.; naba-
 va na zalogo ž
favd m (Falte ž) guba ž /tekst.
favl m (faul) prekršek m /šp.
favlast (faul) len, omotičen

favlencati (faulenzen) lenariti
faza ž (Phase ž) razvojna stopnja ž: prehod iz ene faze v drugo; izmenični električni tok ali napetost /*el.*
fazendrifer m (Phasenprüfer m) izvijač za lociranje el. toka m /*el.*
fazona ž (Fasson s) kroj m: kakšno fazono si boš izbrala?
feder m (Feder ž) vzmet ž; pero s
federmatroc m (Feder-matratze ž) vzmetnica ž
federpuš m (Federbusch m) povezano ptičje perje za okras na klobuku /*lov.*
feher m (Fächer m) pahljača ž
fehtar m (Fechter m) berač m
fehtati (fechten) beračiti
feldmaršal m (Feldmarschall m) v nekaterih državah najvišji čin v kopenski vojski ali v letalstvu /*voj.*
feldšmidna ž (Feldschmiede ž) prenosna, poljska kovačija ž
feldvebel m (Feldwebel m) v stari Avstriji podoficirski čin /*voj.*: bil je feldvebel na tirolski fronti
feler m (Fehler m) napaka ž
felšast (falsch) izkrivljen: felšasta feltna ma ohtar (IP); felšasta žoga /*šp.*

feltna ž (Felge ž) platišče s /*avt.*
fen m (Fön m) sušilnik za lase m
fenrih m (Fähnrich m) praporščak m
fentati (hin tun) uničiti; ubiti
ferbolter m (Verwalter m) upravnik m
ferdaman (verdammt) preklet /*vulg.*
ferderbati (verderben) pokvariti
ferher m (Verhör s) zaslišanje s
fergazar m (Vergaser m) uplinjač m /*avt.*
ferker m (Verkehr m) promet m
ferlauf m (Verlauf m) prehod m; pretok m
ferlauf filter m (Verlauffilter m) prehodni filter m /*foto.*
feršolati (verschalen) opažiti /*grad.*
feršolunga ž (Verschalung ž) opaž m /*grad.*
feršterker m (Verstärker m) ojačevalec m
feršterkerija ž (Verstärkerei ž) ozvočenje s /*glas.*
fertig (fertig) gotov
ferzenkati (versenken)
ferzetel m () nogavica ž
fest (fest) trden
festunga ž (Festung ž) trdnjava ž
feš (fesch) brhek
fiber m (Fieber s) vročina ž
fiberglass m (Fiberglas s) umet-

na snov iz steklenih vlaken in umetne smole
figa ž (Feige ž) smokev ž /*bot.*
fijakati () kočijažiti /*koč.*
fijaker m (Fiaker m) kočijaž m /*koč.*
fiksir m (iz: Fixativ s) utrjevalec m
fiksirati (fixieren) pritrčiti
fikslandan () /*vulg.*
fila ž (Fülle ž) nadev m
filati (füllen) polniti
file m (Filz m) klobučevina ž
filijala ž (Filiale ž) podružnica ž
filunga ž (Füllung ž) nadev
fin (fein) rahločuten, obziren: preveč je fin, da bi to rekel; izbran: kadila je le fine cigarete; lep, nežen: fina pisava; zelo droben, zelo tanek: fini delci prahu
finfar m (Fünfer m) petak m: iz finfarja drobiž; luč z močjo 5kW /*foto., film.*; lulček m
finišer m (Finisher m) stroj za izdelavo asfaltnege ali betonskega vozišča m /*grad.*; športnik, ki je najboljši v zaključnem delu proge /*šp.*
finta ž (Finte ž) ukana ž
firbec m (Fürwitz m) radovednež m
firenk m (Vorhang m) zastor m, zavesa ž

firer m (Führer m) naziv za voditelja nemške nacistične stranke Adolfa Hitlerja; voditelj /*pejor.*
firkele m (Viertel s) četrtinka ž
firnež m (Firniss m) rastlinsko ali mineralno olje za osnovni premaz: prevleči s firnežem
firšt m (Fürst m) knez m; vladar m
firtoh m (Vortuch s) predpasnik m
fišbeštek m (Fischbesteck s) jedilni pribor za ribje jedi /*gastr.*
fišpaprkaš m () ribji paprikaš m /*gastr.*
flah (flach) ploščat; nehribovit; brez oblin: spredaj je bila čisto flah
flahcange ž mn (Flachzange ž) ploščate klešče ž mn
flajšmašina ž (Fleischmaschine ž) mesoreznica ž
flajšter m (Pflaster s) obliž m
flanca ž (Pflanze ž) sadika ž
flancati (pflanzen) saditi; govoričiti
flankirati (flankieren) kriti /*voj.*; postopati
flaša ž (Flasche ž) steklenica ž
flašencug m (Flaschenzug m) škripec m

flavta ž (Flaute ž) pihalni instrument m /glas.
 flavza ž (Flause ž) čenča ž: izmišljavati si flavze
 fleha ž (Fläche ž) ploskev ž
 flek m (Fleck m) madež m
 flekati (flecken) mazati
 fleksarica ž () kotna brusilka ž /kov.
 fleksati () brusiti /kov.
 fleksšajba ž () brusna plošča ž /kov.
 fleten (flätig) ljubek, prijeten
 flika ž (Flicken m) krpa ž; zaplata ž
 flikati (flicken) krpati
 flinta ž (Flinte ž) puška ž
 flirt m (Flirt m) ljubimkanje s
 flirtati (flirten) ljubimkati
 flodrati () finalno obdelovati les /les.; spolno občevati, prešustvovati /vulg.
 flor m (Flor m) tančica ž
 flos m (Floß s) splav m
 flosar m (Flösser m) splavar m: savinjski flosarji
 flota ž (Flotte ž) ladjevje s: ameriška flota; zračna flota
 fluga ž (Flügel m) perut ž
 foglovž m (Vogelhaus s) ptičja kletka ž
 foh m (Fach s) stroka ž
 fohman m (Fachmann m) strokovnjak m

folcati (falzen) zgibati /tisk.
 folgati (folgen) shajati
 folk m (Volk s) ljudstvo s
 folkswagen m (Volkswagen m) Volkswagen m /avt.
 foltrefer m (Volltreffer m) zadetek v polno
 fopati (foppen) vleči za nos, za norca imeti
 forplan m ()
 foršibati (vorscheiben) naprej poriniti
 foršpan m (Vorspann m) uvodnik m, napovednik m /film.
 foršprung m (Vorsprung m) naskok m; predomet m /gradb.
 foršstand m (Vorstand m) predstojnik m
 foter m (Vater m) oče m
 fovš (falsch) narobe; nevoščljiv
 fovšija ž (falscherei) nevoščljivost ž
 frajer m (Freier m) moški, navadno mlajši, ki se vpadljivo vede in oblači: večji frajer je, kot sem mislil; fant m: našla si je drugega
 frajerja
 frajh m () omet m: frajh se še ni posušil /grad.
 frajhati (berappen) ometavati /grad.
 frajla ž (Fräulein s) gospodična ž: mestne frajle

frajtar m (Gefreite m) poddesetnik m /voj.
 frajtonarica ž () diatonična harmonika ž /glas.
 frak m (Frack m) slavnostni moški suknjič m
 frakelj m (Frackel m) prostorninska mera, osmina litra /piv. arh.: na dušek je spil
 frakelj žganja; steklenička za to mero: udaril je po mizi, da je frakelj kar poskočil
 franža ž (Franse ž) resa ž; propadati, uničevati se: iti v franže
 frderbati (verderben) pokvariti, uničiti
 frdinunga ž (Verdinung ž) zaslužek m /del.
 freh (frech) odrezav; nevljuden; robot
 frej (frei) prost
 frejcajt m (Freizeit ž) prosti čas m /del.
 fremd m (Fremde ž) tujina ž
 freza ž (Fräsen s) rezkalnik m /kov.
 frezar m (Fräser m) rezkalec m /kov.
 frezati (fräsen) rezkati /kov.
 frišen (frisch) svež
 frizer m (Frisör m) kdor se poklicno ukvarja s friziranjem
 frizirati (frisieren) strokovno urejevati lase:

kdo vas frizira?
 frizura ž (Frisur ž) pričeska ž
 froc m (Fratz m) paglavec m
 froht m (Fracht ž) tovor m
 frontplata ž (Frontplatte ž) prednja stranica ž
 fršlok m () srčna kap ž /med.: fršlok ga je zadel
 fršlus m (Verschluss m) zadrga ž
 frtajler m (Verteiler m) razdelilec m /el. avt.
 frušteck m (Frühstück s) zajtrk m
 fruštcati (frühstücken) zajtrkovati
 frzetel m (Fussocke ž) kratka nogavica ž
 fržmagati se (verschmähen) zdeti se za malo
 fuč (futsch) zanič: če bo vojna, bo vse fuč; ki je minil: njena mladost je za zmeraj fuč
 fufla ž () ženski spolni organ /vulg.
 fuga ž (Fuge ž) reza ž /grad.: narediti lepe fuge
 fugirati (fugieren) delati reže /grad.: fugirati betonsko cestišče
 fugirmasa ž (Fugiermasse ž) zmes za fugiranje /grad.
 fugšpanc m () žaga "lisičji rep" ž /les.

fukfehtar m () moški, ki z dejanji izkazuje, da že dolgo ni spolno občeval /*vulg.*
fuks m () konj rjavkasto ali rumenkasto rdeče barve m; lenoba ž: len kot fuks
fuksa ž () kobila rjavkasto ali rumenkasto rdeče barve ž
fuksija ž (Fuchsie ž) grmičasta lončnica z velikimi visečimi cveti /*bot.*
fundament m (Fundament s) temelj m /*grad.*
fura ž (Fuhre ž) voznja ž
furati (führen) voziti, prevažati /*koč.*: fural je in s tem precej zaslužil
furman m (Fuhrmann m) kdor prevažna s konjsko vprego /*koč.*: preklinja kot furman
furnir m (Furnier s) v tanke

plasti, liste zrezan les /*les.*
fusnota ž (Fussnote ž) opomba ž
fuspoden m (Fussboden m) tla ž, pod m
fuš m (Pfusch m) slabo delo; delo na črno /*del.*
fušar m (Pfuscher m) šušmar m; delavec na črno m /*del.*
fušati (pfuschen, fuschen) šušmariti; peti brez posluha; delati na črno /*del.*
futer m (Futter s) krma ž; hrana ž: a je kaj futra doma?
futrati (füttern) krmiti: šča je futrat živino; hraniti
fuzbal m (Fussball m) nogomet m /*šp.*
fuzel m (Fusel m) slabo žganje s; zmeda ž
fuzlati (fuseln) delati zmedo

G

gajst m (Geist m) duh m; vnema ž
gajsten (geistig) vnet: ta je pa gajsten
gajžla ž (Geißel ž) bič m, koročač m /*koč.*
galop m (Galopp m) zelo hiter tek (zlasti pri konju): pognal

je konja v galop
galopirati (galoppieren) zelo hitro teči: galopiral je na iskrem lipicancu; cene galopirajo navzgor
galoša ž (Galosche ž) gumijasto obuvalo, ki ščiti čevlje pred monsunskim deževjem

gamaša ž (Gamasche ž) prevleka čez čevlje, ki varuje gležnje ali tudi celo meča pred mrazom in snegom
gams m (Gemse ž, Gams ž) zelo hitra gorska žival z na koncu kavljasto ukrivljenimi rogovi /*zool.*
gamsport m (Gemsbart m) gamsova brada (okras za na klubuk) m /*lov.*
gang m (Gang m) hod m; hitrost ž /*film.*
gank m (Gang m) lesen pokrit hodnik na alpski hiši
gantner m (Ganter m)
gare ž mn (Karre ž) dvokolnica ž, ciza ž
garn m (Garn s) bombažna prejica ž /*tekst.*
garteljc m (Garten m) vrt m
gartencvergelj m (Gartenzwerg m) vrtni palček m
gartner m (Gärtner m) vrtnar m
gartroža ž (Gartenrose ž) vrtnica ž /*bot.*
gas m (Gas m) plin m
gasa ž (Gasse ž) ozka ulica ž
gasmaska ž (Gasmasken ž) plinska maska ž /*voj.*
gastarbajter m (Gastarbeiter m) delavec iz tujine m /*del.*
gater m (Gatter s) stroj za žaganje hlodov, jarmenik m /*les.*

gauge ž mn (Galgen m) vislice ž mn
gaunar m (Gauner m) nepridiprav m
gavtre ž mn (Gatter s) varovalna kovinska mreža na oknih: na Notranjskem se je razvil poseben tip gavter
gavzniti () umreti: gavznil bo, preden bo minilo tri dni /*vulg.*
gaza ž (Gaze ž) redko tkana, mehka tkanina, navadno za obveze: sterilna gaza
gegenliht m (Gegenlicht s) nasprotna svetloba ž, odboj svetlobe m /*film.*
gemajnljih (gemeiniglich) olikan, spodoben
genau (genau) točno
genzna ž () svinčena cev za odtok ž /*vod.*
gepektreger m (Gepäckträger m) prtljažnik m
gepelj m (Göpel m) vprežna mlatilnica ž, vitel, ki ga poganja vprežna žival /*kmet.*
gepira se (es gebührt sich) spodobiti se
gerunga ž (Gerung ž) poševni rez pod kotom 45°: odrezati v gerungo
gesta ž (Geste ž) kretnja ž; poteza ž

gestikulirati (gestikulieren) spremljati govorjenje z gibi rok: smešno se je pačil in gestikuliral

gešenk m (Geschenk s) darilo s

geštel m (Gestell s) ogrodje s; telo s /žarg.: ima dober geštel

gesamt-kustverk m (Gesamt-kunstwerk s) celostna umetnina ž /umet.

gift m (Gift s) strup m

giftati (giften) zastrupljati: od slabega zraka smo bili vsi za-giftani

gigerl m (Gigerl m) gizdalin m

gihl m (Gicht ž) protin m /med.

gimpelj m (Gimpel m) kalin m /zool.; gizdalin m; penis m

gips m (Gips m) mavec m

glajza ž, **glajs** m (Geleise s) tir m /žel.

glanc m (Glanz m) lesk m; lesketajoč

glancati (glänzen) loščiti

glaž m (Glas s) kozarec m

glaževina ž mn () steklovina ž, steklene črepinje ž mn

glicinija ž (Glyzinie ž) /bot.

glid m (Glied s) ud m; člen m

glih (gleich) ravno

gliha ž (Gleiche ž) enakost ž, podobnost ž: gliha vkup štriha

glihati (gleich) ravnati; barantati

gloken m (Glocke ž) zvon m; kikla na gloken

gmah m (gemach) mir m: daj gmah

gmajna ž (Gemeinde ž) hosta ž, neobdelan, na redko porasel svet, navadno skupna last vaščanov /kmet.: ves dan se je pasla na gmajni; skupnost, skupina ž /arh.: le vkup, le vkup uboga gmajna

gmajnar m (Gemeine m) prostak m

gnada ž mn (Gnade ž) milost ž: vaša gnada

gnajs m (Gneis m) metamorfna kamnina, sestavljena v glavnem iz glinencev in kremena /geo.

graben m (Graben m) jarek m

graužati se (grausen) gabiti se

gratulacija ž (Gratulation ž) čestitka ž

gratulirati (gratulieren) čestitati

grenca ž (Grenze ž) meja ž

gres m (Griess m) zdrob m

grif m (Griff m) prijem m: imaš dober grif

grifel m (Griffel m) pisalo s

gril m (Grille ž) ščurek m /zool.

grimati se (sich grimmen) kesati se

grôb m (Grab s) jama, navadno na pokopališču, v katero po-

ložijo umrlega

grób (grob) surov, grob

grobijan m (Grobian m) surovež m

groš m (Groschen m) nekdanj avstrijski novec, navadno za pet krajcarjev; denar sploh: za par grošev; avstrijski kovanec v vrednosti ene stotinke šilinga

gruft m (Gruft ž) grobnica ž

grund m (Grund m) temelj m

grundirati (grundieren) podložiti, podbarvati

grunt m (Grunt m) posestvo s /kmet.

gruntar m () posestnik m /kmet.

grupa ž (Gruppe ž) skupina ž

grupirati (gruppieren) razvrščati v skupine

grušt m (Gerüst s) ogrodje s /grad.

gumi m (Gummi s)

gumidefekt m (Gummiddefekt m) počena guma /avt.

gumilezenga ž (Gummilösung ž) lepilo za krpanje zračnic s

gumirati (gummieren) prekri-vati z gumo: gumirati platno

guncevet m (Hundsfoth m) malopridnež m

gundarice ž mn () diatonična harmonika ž /glas.

gurtna ž (Gürtel m) pas m

gus m (Guss m) vrsta litine /kov.: pipa je iz gusa

gušt m (Genuß m) užitek m

gut (gut) dober; dobro

gvant m (Gewand s) obleka ž

gver m (Gewehr s) puška ž

gvirati (gewähren) trajati, zdržati: čevelj je zgviral do konca, potem mu je odpadel podplat (IP)

gvirca ž (Gewürz s) dišava, začimba ž /gastr.

gvišen (gewiss) gotov

H

hajcati (heizen) kuriti
hajcunga ž (Heizung ž) kurje-
 nje s, ogrevanje s
hakelje m (Häkeln s) kavelj-
 ček m
hakenkroj m (Hackenkreuz s)
 kljukasti križ m
hala ž (Halle ž) dvorana ž, veža ž
halma ž (Halma s) dami podob-
 na igra na deski s 17 x 17
 (redkeje s 16 x 16) polji
halt (halt) stoj
handel m (Handel m)
 trgovanje s
handlati (handeln) trgovati
handtuh m (Handtuch s) brisa-
 ča ž
harnodel m (Haarnadel ž)
 sponka za lase ž
hauptman m (Hauptmann m)
 stotnik m /voj.
hausarest m (Hausarrest m)
 hišni zapor m
hausbal m (Hausball m) hišna
 zabava ž: pridi na hausbal
hauskneht m (Hausknecht m)
 domači hlapec m
hausmajster m (Hausmeister m)
 hišnik m
haustor m (Haustür ž) vhodna
 vrata ž

hauzirati (hausieren)
 krošnjariti
havba ž (Haube ž) pokrov
 motorja m /avt.; pri rava za
 sušenje las ž
hebel m (Hebel m) vzvod m
heber m (Heber m)
hečapeč m () šipek m: naredil
 sem zalzen iz hečapeča /bot.
hecati (hetzen) dražiti, šaliti
heftati (heften) spenjati
heftel m (Haftel m) zaponka ž
heklati (häkeln) kvačkati
heksenšus m (Hexenschuß m)
 nenadna bolečina v križu ali
 vratu /med.
here m (Herz s) srce s
hijacinta ž (Hyazinte ž) okrasna
 dišeča rastlina ž /bot.
hidrant m (Hydrant m) napra-
 va na vodovodnem omrežju
 za odvzemanje večjih količin
 vode /vod.: gasilci so priklju-
 čili cevi na hidrant
hilzna ž (Hülse ž) tulec m
hin (hin) utrujen; zanič
hobel m (Hobel m) oblič m /les.
hobelajzen m (Hobeleisen s)
 rezilo za oblanje s /les.
hobelmašina ž (Hobelmaschine
 ž) stroj za oblanje m /les.

hobelponk m (Hobelbank ž)
 mizarska miza ž /les.
hofirati (hofieren) dvoriti
hoh (hoch) visok; vzvišen
hohglanc m (Hochglanz m)
 visoki lesk m
hohštapler m (Hochstapler m)
 domišljav človek m, gizdalin
 m: bil je hobštapler velikega
 formata
holcar m (Holzer m) drvar m /les.
holer m (Holler m) španski be-
 zeg m /bot.

iber (über) nad
ibercug m (Überzug m) zgornji
 premaz m
iberhoze ž mn (Überhose ž)
 vrhnje hlače ž mn
iberlauf m (Überlauf m) pretok
 odvečne vode m
ibljatar m () mitničar, nižji
 uslužbenec, izvrševalec od-
 ločb finančne straže m /pejor.
ica ž (Hitze ž) vročina ž
imbus m () vrsta ključa
imponirati (imponieren) vzbujati
 občudovanje: to mu imponira
impregnirati (imprägnieren)

holm m (Holm m) osamljena
 vzpetina ž, grič m
hornist m (Hornist m) kdor igra
 na rog /glas.
hortenzija ž (Hortensie ž) grmi-
 časta okrasna rastlina ž /bot.
hozentreger m (Hosenträger m)
 naramnica ž
huba ž (Hube ž) kmetija ž
hupa ž (Huppe ž) zvočna signal-
 na naprava pri motornih vo-
 zilih, troblja ž /avt.
hupati (huppen) trobiti

I

prepajati s kemičnimi snov-
 mi, da se doseže zaščita, večja
 odpornost: impregnirati les
inficirati (infizieren) okužiti
inkomodirati (inkommodieren)
 nadlegovati
inšpicient m (Inspizient m) vod-
 ja predstave m /gled.: inšpici-
 ent je dal igralcu znamenje,
 naj gre na oder
inšpicirati (inspizieren) siste-
 matično pregledovati, sprem-
 ljati potek določene dejavno-
 sti; voditi predstavo /gled.
intendant m (Intendant m) ofi-

cir, ki vodi oskrbovanje vojaških enot /voj.; upravnik gledališča /gled. arh.

interes m (Interesse s) zanimanje s; korist ž: braniti nacionalne interese

interesent m (Interessent m)

interesirati (interessieren) zanimati: interesira se za politiko

inventar m (Inventar s) premični predmeti, oprema, ki se uporablja pri opravljanju določene dejavnosti: popisati inventar

inventura ž (Inventur ž) popis blaga m: zaradi inventure zaprto!

irh m () mehko usnje iz kož divjadi, navadno kosmateno na obeh straneh /usn.: strojiti na irh

irharice ž mn () kratke usnjene hlače ž mn: fantje v irharicah

izolator m (Isolator m) snov, ki ne dopušča prehajanja vlage, toplote, zvoka ali električnega toka /el.

izolirati (isolieren) osamiti: izolirati bolnike; obdati, premazati s snovjo, ki ne dopušča prehajanja vlage, toplote, zvoka ali električnega toka; dobiti določeno snov iz kake snovi v čisti obliki /kem.

J

ja (ja) da

jaga ž (Jagd ž) lov m /lov.: v nedeljo bo jaga

jagati (jagen) loviti /lov.

jager m (Jäger m) lovec m /lov.: jager pa jaga, kaj mu pomaga
jakna ž (Jacke ž) žensko vrhnje oblačilo, ki pokriva zgornji del telesa

jamrati (jammern) tarnati

jeperga ž (Herberge ž) prenočišče s

jesih m (Essig m) kis m

ješprenj m (Gerste ž, Gersproein s /arh.) oluščena ječmenova zrna /gastr.

joh m (Joch s) oral m /kmet.

jopa ž (Joppe ž) vrhnje oblačilo, zlasti žensko, ki pokriva zgornji del telesa, in se spre-daj zapenja ž

jud m (Jude m) žid m

jurist m (Jurist m) pravnik m

juvel m (Juwel m) dragulj m

K

kabel m (Kabel s) električni vodnik iz ene ali več med seboj izoliranih žic, obdan z zaščitnim slojem: polagati kabel, poslati sporočilo po kablu

kabina ž (Kabine ž) manjši zaprt prostor za začasno bivanje, samovoljno osamitev: zaprla se je v kopališko kabino

kadaver m (Kadaver m) truplo s

kahelca ž (Kachel ž) keramična ploščica ž

kahla ž (Kachel ž) nočna posoda ž

kajla ž (Keil m) zagozda ž: izbij kajlo izpod podpornika; kos m: odreži mi kajlo kruha; nevšečnost ž /žarg.: dal mu je kajlo

kajlati (keilen) zagozdit

kajuta ž (Kajüte ž) ladijska kabina ž

kajzerica ž (Kaisersemmel ž) hlebčkom podobno pecivo, ki ima zgoraj več, iz sredine

potekajočih polkrožnih zarez: dunajske kajzerice
kajža ž (Keische ž) kmečka bajta ž
kajžar m (Keischler m) bajtar m
kak m (Kacke ž) umazanija ž: že spet imaš kak rokice
kakati (kacken) opravljati veliko potrebo: lulati in kakati moraš v kahlico
kalandar m (Kalandar m) stroj iz jeklenih in elastičnih valjev, med katerimi se premika tkanina, papirna plast, usnje, da se zgladi /*teh.*
kalandrirati (kalandrieren) obdelovati s kalandrom /*teh.*
kalender m (Kalender m) kalendar m
kamerad m (Kamerad m) tovariš m: bila sta kamerada, v rudniku sta delala skupaj; vojni tovariš m /*voj.*: kamera-di iz prve svetovne vojne
kamerjunker m (Kammerjunker m) v carski Rusiji mlad plemič, ki na dvoru opravlja nižjo službo
kamgarn m (Kammgarn s) tkanina iz česane volnene preje /*tekst.*
kamin m (Kamin m) odprto ognjišče s

kampelj m (Kamm m) glavnik m
kampeljce m () sposoben, domiseln človek, navadno moški m: kampeljce in pol
kampeljmaher m (Kammacher m) izdelovalec glavnikov, glavnikar m
kampljati (kämmeln) česati
kamra ž (Kammer ž) izba ž
kanal m (Kanal m) prekop m
kanalja ž (Kanaille ž) ničvreden človek, malopridnež m /*vulg.*: ta kanalja se sploh ne zmeni zame
kanclager m (iz: Konzentrationslager s) koncentracijsko taborišče s /*voj.*
kancler m (Kanzler m) ministrski predsednik m /*pol.*; najvišji dvorni uradnik, ki pripravlja javne listine
kanclija ž (Kanzlei ž) pisarna ž; urad m /*pejor.*: cel dan čepi v kancliji
kanclist m (Kanzlist m) uradnik m
kandelaber m (Kandelaber m) steber za ulično svetilko m; svečnik m /*arh.*: kandelaber s tremi svečami
kangla ž (Kandel ž) valjasta posoda z gibljivim ročajem, za prenašanje tekočin: v vsaki roki je nesla kanglo

kanister m (Kanister m) ročka za prenos tekočin ž
kanon m (Kanone ž) top m /*voj.*
kanonfuter m (Kanonenfutter s) zavestno žrtvovani vojaki /*voj.*
kanonir m (Kanonier m) topničar m /*voj.*
kanonik m (Kanoniker m) duhovnik, ki ga imenuje škof za svojega svetovalca /*kat.*
kanta ž (Kante ž) ploščata, zaprta posoda za tekočine: naliž bencin v kanto; oster rob: nabrusi kante /*smuč.*
kapa ž (Kappe ž) čepica ž
kapaciteta ž (Kapazität ž) zmogljivost ž; vsa razpoložljiva sredstva, ki kot celota služijo za opravljanje kake dejavnosti: povečati moramo gostinske kapacitete; kdor zelo obvlada določeno področje: on je velika kapaciteta
kapela ž (Kapelle ž) v steno pogobljen ali prizidan prostor z oltarjem v stranskem delu cerkve /*kat.*: maševati v kapeli; manjši orkester m, godba ž: vojaška kapela /*glas.*
kapirati (kapieren) razumeti, dojeti: trikrat sem mu povedala, pa še ni kapiral

kapital m (Kapital s) denar m, proizvodna sredstva s mn: kapital se obrestuje; vrednost ž, vrednota ž: moralni kapital naroda
kapitalen (kapital) pomemben: graditi kapitalne objekte; nadpovprečna trofeja /*lov.*: kapitalni jelen m; ki se pojavlja v visoki stopnji: družil se je s kapitalnimi bebcami
kapitulacija ž (Kapitulation ž) vdaja ž /*voj.*: brezpogojna kapitulacija
kapitulant m (Kapitulant m) kdor kapitulira /*voj.* *pejor.*
kapitulirati (kapitulieren) vdati se /*voj.*
kaplan m (Kaplan m) duhovnik, ki pomaga župniku /*kat.*
kapna ž () prevleka za odejo ž
kapra ž (Kaper ž) kaprovec m /*bot.*; začimba iz popkov kaprovca /*gastr.*
kaprica ž (Kaprize ž) muhavost ž: bori se proti otrokovim kapricam
kaprol m (Korporal m) podoficir m /*voj.*
kapselj m (Kapsel ž) vžigalna kapa ž: pištolica na kapseljne
kapuca ž (Kapuze ž) koničasto pokrivalo, navadno prišito ali pripeto k oblačilu: potegni si

kapuco čez glavo
kapucin m (Kapuziner m) član strožjega reda frančiškanov m /kat.
kapucinar m (Kapuziner m) kapucin m /kat.
kaput (kaputt) mrtev, ubit: bežite, če ne boste kaput; uničen, razbit: avto je kaput
karabin m (iz: Karabinerhaken m) kovinska vponka ž: pas s karabinom
karabinar m (iz: Karabinerhaken m) kovinska vponka ž /žarg.
karabinka ž (Karabiner m) manjša puška ž /voj.
karambol m (Karambolage ž) trk m /avt.; spor m, prepirm: prišlo je do karambola med delavci in vodstvom
karamelcuker m (Karamelzucker m) pražen sladkor m /gastr.
karamelizirati (karamelisieren) pražiti sladkor /gastr.
karbid m (Karbon s) spojina kovine, silicija ali bora z ogljikom /kem.
karbidovka ž (Karbonlampe ž) acetilenska svetilka ž: jamo so razsvetlili s karbidovko
kardan m (Kardan m) prenosna os ž /avt.

karfijola ž (Karfiol m) cvetača ž /bot.
karikirati (karikieren) upodobiti v smešni, pretirani obliki; (iz)pačiti, izmaličiti
karneol m (Karneol m) poldragi kamen m /geo.
karta ž (Karte ž) vstopnica ž; igralna karta ž
kartirati (kartieren) zapisati, označiti na listu; vpisati, vrisati v zemljevid /geog.
karton m (Karton m) kakovostna lepenka ž; slikarska predloga za stensko sliko /slik.
kartonirati (kartonieren) spenjati pole v kartonske platnice /tisk.
kartoteka ž (Kartothek ž) sistematično urejena zbirka listov s podatki; škatla za hranjenje takih listov
karželj m (Kaiserling m) užitna goba z oranžnim klobukom ž /bot.
kaselec m () nabiralnik m
kasirati (kassieren) prevzemati denar
kastrola ž (Kasserolle ž) ponev ž
kaširati (kaschieren) prilepiti na karton /tisk.
kateder m (Katheders) miza za učitelja v razredu /šol.

katedrski () ki se tiče katedra /šol.; neživljenski, učenjarski /pejor.
katun m (Kattun m) tanka, potiskana bombaževina v platneni vezavi /tekst.
kausa ž () grebljica ž
kausna ž () slabo vino s /piv.: kaj to kausno piješ?
keber m (Käfer m) hrošč m /zool.
kegelj m (Kegel m) kiju podoben predmet, uporabljan pri kegljanju: premagali so jih za štirinajst kegljev /šp.
kegeljban m (Kegelbahn ž) kegljišče s /šp.
kegljati (kegeln) igrati igro, pri kateri se mečejo krogle proti kegljem, postavljenim v določenem redu /šp.: kvarta in keglja
keha ž (Keiche ž) ječa ž
kela ž (iz: Maurerkelle ž) zidarska lopatica ž /zid.
kelnar m (Kellner m) natakarnar m
kelnariti () streči
kembelj m (Kembel m) podolgovat, proti koncu odebeljen kovinski predmet, gibljivo pritrjen v zvon: slišali so se le udarci kemblja; utež: tehtnica s kembljem; spolni ud m /vulg.

keper m (Käper m) vrsta vezave in tkanina v taki vezavi /tekst.
kerle m (Kerl m) korenjak m; premetenec m: to ti je kerle
ketenšponar m (Kettenspanner m)
ketna ž (Kette ž) veriga ž
kevder m (Keller m) klet ž
kibic m (Kiebitz m) kdor prisostvuje igri s kartami, šahovski igri ter posega vanjo navadno z nezaželenimi pripombami; navijač m: bil je navdušen kibic
kibicati (kiebitzen) prisostvovati igri s kartami, šahovski igri ter posegati vanjo navadno z nezaželenimi pripombami: ko so šahirali, je kibical preko ograje; navijati
kibla ž (Kübel m) vedro s: kibla za smeti
kič m (Kitsch m) kič m
kifelje m (Kipfel s) rogljič m; policaj m /pejor.: kifeljci ga že iščejo
kiklja ž (Kittel m) krilo m
kiks m (Kicks m) spodrseljaj m
kiksniti (kicksen) napraviti spodrseljaj
kiler m (Kühler m) hladilnik m /avt.
kimel m (Kümmel m) kumina ž

kindergarten m (Kindergarten m) otroški vrtec m
kindra ž (iz: Kinderfrau ž) varuška ž
kipati (kippen) stresati
kipar m (Kipper m) prekucnik m
kišta ž (Kiste ž) zaboj m; /žarg.: pojdi v kišto
kit m (Kitt m) tesnilo s, zamazka ž: steklarski kit
kitati (kitten) tesniti; izravnava površine s kitom: kitati steno
klaftra ž (Klafter ž) seženj m
klajderkosten m (Kleiderkasten m) omara za obleko ž
klajster m (Kleister m) škrobno lepilo s
klamfa ž (Klampe ž) železna spona ž
klamfati (klampfen) besedičiti, kvantati
klapa ž (Klappe ž) družba ž: fantje se družijo v večje ali manjše klape; priprava za označevanje sinhronosti zvočnega in filmskega posnetka /film.: padla je prva klapa
klas m (Klasse ž) razred m
klaviatura ž (Klaviatur ž) sistem tipk pri klavirju /glas.
klavir m (Klavier s) vrsta glasbila /glas.
klecenprot m (Kletzenbrot s)

sadni kruh m
klema ž (Klemme ž) oprijemka ž
klemprati (klimpern) brenkati
klinker m (Klinker m) dvakrat žgana, tanjša opeka ž /grad.
klipsna ž (Klips m) sponka ž
klocen m (Klotz m) masiven kos lesa /les.
klofar m (Klopfer m) iztepač m
klofati (klopfen) iztepati
kloster m (Kloster s) samostan m /kat.
klozet m (Klosett s) stranišče s
knajp m () napitek iz kavnega nadomestka, proja ž (pražena cikorija, ječmen) /gastr.
knajpati (kneipen) popivati
knajpati (kneipen) izvajati kuro, ki jo je predpisal katoliški duhovnik Sebastian Kneipp (1821-1897)
knajpkofe m () napitek iz kavnega nadomestka, proja ž /gastr.
knap m (Knappe m) rudar m
knap (knapp) malo, tesno: na knap je šlo
knedelj m (Knödel m) cmok m
kneftra ž (Kneif m) jermen, ki med čevljarskim delom drži čevelj trdno na kolenih: vajenca je pretepel s kneftro /čev.

knitelverz m (Knittelvers m) četverostopni jambski verz z zaporedno rimo /pes.
knoblah m (Knoblauch m) česen m /bot.
knof m (Knopf m) gumb m
knofla ž (Knopfnadel ž) varnostna zaponka ž
knofleher m (Knopflöcher s) gumbnica ž
koc m (Kotze ž) debela odeja ž
kofe s (Kaffee m) kava ž
kofezider m (Kaffeessieder m) kavarnar m
koh m (Koch m) kuhar m
kohar m (Kocher m) kuhalnik m
koja ž (Kojen ž) pregrajena spalnica na ladji ž
kolektura ž (Kollektur ž) zbiranje s, nabiranje s; zbirališče s; prodajalna srečk ž
kolm m (Kohle ž) premog m
kombi m (Kombi m) zaprt avtomobil za prevoz blaga ali potnikov m: otroke vozijo v šolo s kombijem
komi m (Kommis m) trgovski pomočnik m /arh.
komis m (Kommiß m) vojaščina ž /voj.
komisbrot m (Kommißbrot s) vojaški kruh m /voj.
komoda ž (Kommode ž) nizka predalna omara za perilo ž,

predalnik m
komot (kommod) udoben
komplirati (komplizieren) zapletati, oteževati: elementarne nesreče so položaj v državi še bolj komplicirale
komplikacija ž (Komplikation ž) zaplet m, ovira ž: nihče ni računal, da se bodo pojavile komplikacije
kompot m (Kompott s) celo ali narezano sadje, kuhano v sladkani, začinjeni vodi /gastr.
komtur m (Komtur m) komendnik m, vitez, imetnik visokega reda m
kondenzator m (Kondensator m) priprava za spreminjanje pare v tekočino: vodno hlajeni kondenzator; priprava za kratkotrajno shranitev elektrike /teh.: kondenzator se polni
konosament m (Konnossement s) ladijski tovorni list za blago, natovorjeno na ladjo, izdan v štirih izvornikih
konstatirati (konstatieren) ugotoviti, dognati: z obžalovanjem je konstatiral, da se ne bo več vrnila
kontor m (Kontor s) trgovska pisarna ž; podružnica ž

kontrahaža ž (Kontrahage ž) sklepanje pogodb, npr. o državnem odkupu kmetijskih pridelkov
kontrolor m (Kontroller m) nadzornik m, preglednik m
konzerva ž (Konserve ž) pločevinka ž
kopija ž (Kopie ž) prepis m, posnetek izvirnika m
kopirati (kopieren) delati posnetek (podobe), prepis (izvirnika); razmnoževati
kopist m (Kopist m) prepisovalec m, posnemovalec m
korba ž (Korb m) košara ž
korespondenca ž (Korespondenz ž) dopisovanje s; dopisi, pisma m mn
koreta ž (Karrette ž) voz na dveh kolesih m; slab avto m /pejor.: prodaj že to koreto
korifeja ž (Koryphäe ž) prvak m, veličina ž; mojster svoje obrti m: če je kdo profesor in ima lepo brado, pa misli, da je ob enem že tudi literarna korifeja (IC)
korzet m (Korsett s) steznik m
kosten m (Kasten m) omara ž
kostim m (Kostüm s)
košta ž (Kost ž) hrana ž
koštati (kosten) stati
kovter m (Kolter m /nar.)

prešita odeja ž
kracati (kritzeln) čakati
krah m (Krach m) neuspeh m: doživel je finančni krah; razpad m
kraherl m (Kracherl s) pokalica ž
krahirati (krachieren) propadati
krajcar m (Kreuzer m) v stari Avstriji kovanec z vrednostjo ene stotine goldinarja; nimam niti krajcarja
krama ž (Kram m) navlaka ž
kramp m (Krampe ž) orodje za kopanje, navadno s sekalom in konico; močan, neroden konj m /pejor.
krampus m (Krampus m) spremljevalec sv. Miklavža /kat.
krancelj m (Kranz m) venec m; nedolžnost ž: vzela ji je krancelj
krankenhaus m (Krankenhaus s) bolnica ž
krankenkaša ž (Krankenkasse ž) bolniška blagajna ž
kraval m (Krawall m) razgrajanje s, hrup m, vpitje s: ne delaj kravala zaradi tega
kravalizirati (kravalisieren) razgrajati
kravželj m (Krause ž) koder m

kravžljati (krauseln) kodrati
kreča ž (Kreide ž) posojilo s, kredit m
kremenatelj m (Karbenatl m /nar.) zarebrnica ž /gastr.
krempelj m (Krämpel m /nar.) roževinast ukrivljen izrastek na koncih prstov nekaterih živali
kremšnita ž (Kremschnitte ž) kremna rezina ž /gastr.: šli smo na Bled na kremšnite
krenvurštl m (Krenwürstel s) hrenovka ž
krep m (Krepp m) tkanina z drobnozrnato površino /tekst.; papir s prečno nagubano površino
krepati (krepieren) crkniti
kreša ž (Kresse ž) enoletna, navadno kulturna rastlina /bot.
krigel ž (Krug m) vrč za pivo m /piv.
kripa ž (Krippe ž) lažji vprežni ali samotežni voz s košem m: naložili so polno kripo gnoja; avto m /pejor.: kupil je staro kripo
kripel m (Krüppel m) pohabljenec m
kriticizem m (Kritizismus m) "kritična filozofija" ž, znanstveno preučevanje vrednosti; nagnjenje k (pre)ostri kritiki

kritizirati (kritisieren) presojevati, ocenjevati; grajati; nergati /pejor.
krof m (Kropf m) golša ž
krof m (Krapfen m) krof m
krogelje m (Kragen m, Krägelchen s) ovratnik m
krokus m (Krokus m) podlesek m /bot.
krona ž (Krone ž) okrogel okrasni predmet za na glavo kot znamenje vladarske oblasti; človek m /vzneseno: krona stvarstva
krota ž (Kröte ž) krastača ž /zool.
krumpast (krumm, krump /nar.) šepav
ksiht m (Gesicht s) obraz m
kšeft m (Geschäft s) kupčija ž; posel m; trgovina ž
kšeftar m (Geschäftmacher m) prekupčevalec m
kšeftati (iz: geschäft machen) trgovati
kufer m (Koffer m) kovček m; imam te poln kufer
kufer m (Kupfer s) baker m
kuferšmid m (Kupferschmied m) kotlar m
kugelager m (Kugellager s) kroglični ležaj m
kugla ž (Kugel ž) krogla ž
kujon m (Kujon m) porednež m, navihanec m, nepridiprav m

kukati (gucken) gledati skrivoma, pritajeno: kukal je skozi ključavnico
kukerle m (Guckerl s) frčada ž, strešno okno s /*arh.*; kukalo s
kulisa ž (Kulisse ž) na okvir napeta, poslikana tkanina, ki omejuje odrski prostor in predstavlja del prizorišča /*gled.*: na oder so prinesli kulise; ozadje s: vse so se dogovorili za kulisami
kumeren (kümmerlich) beden, slaboten
kunde m (Kunde m) pametnjakovič m: ti si pa res en kunde
kunsthistorik m (Kunsthistoriker m) umetnostni zgodovinar m /*umet.*
kunšaft m (Kundschaft ž) odjemalci m mn
kunšt ž (Kunst ž) umetnost ž; večšina ž
kunšten () vešč
kuplunga ž (Kupplung ž) sklopka ž /*avt.*
kura ž (Kur ž) izboljševanje življenja z načrtnim dajanjem zdravil, dieto, razgibavanjem telesa, s kopelmi; zdravljenje: ležalna kura, shujševalna kura
kurat m (Kurat m) vojaški

duhovnik m /*voj. kat.*
kurbel m (Kurbel ž) zaganjač m /*avt.*
kurbelvela ž (Kurbelwelle ž) /*avt.*
kurblati (kurbeln) zaganjati; vžigati /*avt.*: zakurbblaj že
kurčslus m (Kurzschluß m) kratek stik m
kurir m (Kurier m) sel m
kurz m (Kurs m) smer ž
kušniti (küssen) poljubiti
kuta ž (Kutte ž) meniško oblačilo s /*kat.*
kuverta ž (Kuverte ž) pisemska ovojnica ž
kuvertirati (kuvertieren) vložiti v kuvertu
kvakati (quaken) oglašati se z glasom kvak; govoriti /*pejor.*: ves večer je kvakal
kvarclampa ž (Quarzlampe ž) posebna svetilka za umetno sončenje ž, umetno sonce s
kvartir m (Quartier s) četrt ž; domovanje s: lisička je prav zvita zver, pod skal'co ima svoj kvartir
kviht m (Gewicht s) utež ž
kvint m (Gewinde s) navoj m
kvit (quitt) brez obveznosti, dolgogov: vračam ti, zdaj sva kvit

L

ladelec m (iz: Schublade ž) predal m
lafeta ž (Lafette ž) topovski podstavek m /*voj.*
lager m (Lager m) ležišče s; ležaj m; skladišče s; tabor m
lajbič m (Leibchen s) živetec m
lajden m () stranišče s
lajerkosten m (Leierkasten m) lajna ž /*glas.*
lajha ž (Leiche ž) mrlič m
lajhati se (leichen) preganjati; vlačugati se /*vulg.*: jaz delam, ti se pa lajhaš z babami; goniti (se) /*vulg.*: kuzla se spet lajha
lajhter m (Leuchter m) svečnik m
lajna ž (Leier ž) glasbilo v obliki zabožka z ročico, s katero se poganja mehanizem za proizvodnjo melodije /*glas.*
lajnati (leiern) igrati na lajno /*glas.*; kar naprej govoriti, ponavljati /*pejor.*: spet lajnaš eno in isto
lajstenga ž (Leistung ž) storitev ž
lajstati (leisten) zdržati; mōči
lajšta ž (Leiste ž) letev ž /*les.*
lajštati () pritrjevati letve /*les.*

lajtenga ž (Leitung ž) napeljava ž /*grad.*; pamet ž: 'maš dolgo lajtengo
lajtnant m (Leutnant m) poročnik m /*voj.*
lak m (Lack m) raztopina, ki tvori, tanko nanesena na površino, zaščitno ali polepševalno prevleko: lak za lase
lakaj m (Lakai m) uniformiran služabnik za osebno strežbo; kdor je pretirano vdan nadrejenim /*pejor.*: ne maram ga, ker je lakaj
lakirati (lackieren) premazati z lakom
lakmus m (Lakmus s) modro barvilo iz rastlinskih lišajev; indikator /*kem.*
lambarija ž () opaž m /*les.*
lamela ž (Lamelle ž) tanka, podolgovata ploščica ž: lamelni parket
lamelirati (lamellieren) iz lamel sestavljati nov proizvod
lamentirati (lamentieren) tarnati: kaj že spet lamentiraš, saj ti ni nič hudega
lampa ž (Lampe ž) svetilka ž
lanckneht m (Landsknecht m)

vojaški najemnik m, pešak m, zlasti od 15. do 17. st.; igra s kartami

landaver m (Landauer m /po bavarskem mestu Landau) štirisedežna kočija z zlozljivo streho, ki se povezne na obe strani /koč.

lansirati (lancieren) raztrositi vest; sprožiti, začeti; sploviti ladjo; izstreliti torpedo /voj.

larfa ž (Larve ž) maska ž, krinka ž

larifari m (Larifari s) nesmiselno, prazno govorjenje: vse skupaj je en sam larifari

lata ž (Latte ž) letev ž

laterna ž (Laterne ž) preprosta prenosna svetilka ž: vzdignil je laterno in posvetil po dvorišču; svetilka sploh /*arh.*: izvošček je ustavil pod laterno

latrina ž (Latrine ž) preprosto stranišče na prostem, zlasti v taborišču: izkopali so jamo za latrino

laufarice ž mn (iz: laufen) tekaške smuči /*smuč.*

laufarija ž (Lauferei ž) tek na smučeh m /*smuč.*

laufati (laufen) teči

laufer m (Läufer m) tekač m

lauspub m (Lausbube m) pobalin m

lavina ž (Lawine ž) plaz m

lavirati (lavieren) pluti s spreminjanjem smeri; omahovati med več smermi, nazori

lavor m (Lavor s) umivalna posoda ž

lavta ž (Laute ž) lutnja ž /*glas.*

leder m (Leder s) usnje s /*usn.*

ledig (ledig) samski

ledirati (lädieren) poškodovati, raniti; oškodovati

ledrar m (Lederer m) usnjar m /*usn.*

legar m (iz: Lagerkrankheit ž) tifus m /*med.*

legirati (legieren) vezati; zlit, stapljati /*kov.*; izboljšati okus juhi ali omaki, npr. z moko, smetano, rumenjacom /*gastr.*

legitimacija ž (Legitimation ž) osebna izkaznica ž

legitimirati (legitimieren) zahtevati od koga, da dokaže svojo istovetnost

lerfant m (Lehrjunge m) vajenec m

libebrif m (Liebesbrief m) ljubezensko pismo s

liferant m (Lieferant m) dobavitelj m

lifrati (liefern) dostaviti

ligeštul m (Liegestuhl m) ležalnik m

likof m (Leitkauf m) pojedina

ob zaključku dela oz. ob zaključeni kupčiji

lim m (Leim m) lepilo s; klej m

limanica ž (Leimrute ž) paličica, prevlečena z lepljivo snovjo za lovljenje ptičev: fantje so lovili na limanice; kar omogoča, da kdo koga zvijačno privabi, pridobi: limanice in pasti življenja

limati (leimen) lepiti

limel m (Lümmel m) neotesanec m

lintvern m (Lindwurm m) zmaj m

lista ž (Liste ž) spisek m

lojtra ž (Leiter ž) lestev ž

loden m (Loden m) trpežna, skoraj nepremočljiva tkanina, zlasti za lovske obleke /*tekst.*

loken m (Locke ž) koder m

lon m (Lohn m) plačilo m

loneman m (Landsmann m) rojak m

lorber m (Lorbeer m) lovor m /*bot.*

losati se (sich los machen) znebiti se

lot m (Lot s) zlitina za spajanje kovinskih delov /*kov.*

lotati (löten) spajkati /*kov.*

ludra ž (Luder s) mrha ž

luft m (Luft ž) zrak m

luftar m (Lüfter m) pridanič m

luftati (lüften) zračiti

luftbalon m (Luftballon m) zračni balon m

luftdruk m (Luftdruck m) zračni pritisk m

luftdrukarica ž () zračna puška ž

lump m (Lump m) malopridnež m: če je raztrgan, še ni rečeno, da je lump

lumparija ž (Lumperei ž) veseljačenje s; ničvredno dejanje ali ravnanje: vse lumparije so prišle na dan

lumpati (lumpen) veseljačiti

lumpenproletariat m (Lumpenproletariat s) propadli ljudje iz različnih družbenih razredov in slojev /*del.*

lunta ž (Lunte ž) vžigalna vrvičica pri mušketah in starih topovih /*voj.*

lupa ž (Lupe ž) povečevalno steklo s: vzela ga je pod lupo

luster m (Lüster m) lesteneč m

lušt m (Lust ž) veselje s

luštati se (lüstet sich) hoteti: s tabo grem, ker se mi lušta

lušten (lustig) ljubek

M

magacin m (Magazin s) skladišče s
 maher m (iz: machen) strokovnjak m; spretnož m
 majer m (Meier m) oskrbnik m
 majnga ž (Meinung ž) mnenje s
 majster m (Meister m) mojster m; strokovnjak m
 majsterštrih m (Meisterstrich m) mojstrska poteza ž /slik.
 majzel m (Meißel ž) dleto s
 makaronflajš m (Makkaronifleisch s) makaronovo meso s /gastr.
 maklatura ž (Maklatur ž) slab odtis m /tisk.
 makler m (Makler m) trgovski posrednik m; borzni posrednik m
 malar m (Maler m) slikar m; slikopleskar m
 malati (malen) slikati
 malica ž (Mahlzeit ž) manjši obroček hrane: po malici je pridno delal
 malicati (iz: Mahlzeit ž) jesti malico
 mandelj m (Mandel ž) sad mandljeveca m: mandeljne bomo najlepše olupile, če jih bomo prej poparile

mandeljce m (Mandl s) živalski samec, navadno zajec: k zajklji so spustili mandeljca; mož m, fant m /pejo : te tri mandeljce bomo pa že ugnali
 mandi m (Mandl s) zajček m
 mangold m (Mangold m) blitva ž /bot.
 manikircajg m (Manikürezeug s) pribor za manikiranje m
 manirlih (manierlich) olikan
 mapa ž (Mappe ž) ovojnica ž
 marejna ž (Almareyn s /nar.) omara ž
 marela ž (Amrel s, Ambrell s /nar.) dežnik m
 marelmaher m (Amrelmacher m) dežnikar m
 marka ž (Mark ž) denarna enota ž: nemška marka
 marka ž (Mark s) meja ž, mejno področje s; srednjeveška upravna enota v nemških deželah
 markirati (markieren) označiti
 marmorirati (marmorieren) poslikati z marmoru podobnim vzorcem
 marod (marod/e/) bolan; opešan, oslabel
 marodirati (marodieren) bole-

hati ali hliniti bolezen; zadržati za oddelkom hlineč onemoglost in pleniti /voj.
 marof m (Meierhof m) oskrbniški dom m
 marš m (Marsch m) pohod m /voj.
 maršbataljon m (Marschbataillon s) pohodni bataljon m /voj.
 marširati (marschieren) korakati /voj.
 martrnik m (Märtyrer m) mučenik m /kat.
 maselj m (Mass ž) merica ž
 mašina ž (Maschine ž) stroj m
 mašinfirer m (Maschinenführer m) strojevodja m
 mašinst m (Maschinist m) strojnik m
 mašna ž (Masche ž) pentlja ž
 mat (matt) brez leska in sijaja, moten
 mater m (Marter ž) trud m
 matrati (marnen) mučiti; truditi se
 matrica ž (Matrize ž) kalup za ulivanje črk /tisk.; papirni preparat pri ciklostilnem ipd. razmnoževanju
 matroz m (Matrose m) mornar m, zlasti v vojni mornarici /voj.
 mavelj m (Maul s) gobec m
 mavrah m (Maurachel ž /nar.)

užitna goba z jajčastim ali koničastim nepravilno jamičastim klobukom /bot.
 mavsati se (mausen) goliti se: kokoši se mavsajo
 mavzerica ž (Mauser ž) puška repetirka nemške proizvodnje, poimenovana po konstruktorju W. Mauserju (1834 - 1914) /voj.
 mebel m (Möbel s) pohištvo s mn
 meblirati (möblieren) opremiti s pohištvom: meblirati stanovanje
 medikament m (Medikament s) zdravilo s
 meldati (melden) naznaniti, sporočiti
 melšpajz m (Mehlspeise ž) posladek m /gastr.
 mentrga ž (Mehltruge ž /nar.) posoda za mesenje testa ž
 mercedes m (Mercedes m) avtomobil tovarne Mercedes-Benz m: direktor se je odpeljal z mercedesom /avt.
 merk m (iz: merken) pozornost ž: ni ga imela za k merk
 merkati (merken) paziti
 merkuca ž (Meerkatze ž) vrsta opice, morska mačka ž /zool.
 mesing m (Messing s) medenina ž
 mežnar m (Mesner m) cerkovnik m /kat.

modrc m (Mieder s) nedrček m
modroc m (Matratze ž)
 žimnica ž
mojškra ž () šivilja ž
monštranca ž (Monstranz ž) na-
 vadno umetniško izdelana pri-
 prava, v kateri je v zastekljeni
 odprtini vidno nameščena po-
 svečena hostija /kat.:
 z monštranco blagoslavljati
 vernike
montel m (Mantel m) plašč m
montirajzen m (Montiereisen s)
 gl. pajsar m
montirati (montieren) pritrje-
 vati, nameščati, postavljati;
 načrtno povezovati, urejevati
 posnetke v film /film.
moped m (Moped s) lahko mo-
 torno kolo s
morgen m (Morgen m) jutri;
 nikoli: to bo pa malo morgen
morost m (Morast m) barje s
mošt m (Most m) sladek sok iz

mletega, mečkanega grozdja,
 sadja
možnar m (Mörser m) terilnik
 m; okrogli posodi podobna
 priprava za pokanje s smod-
 nikom
mufna ž (Muffe ž) razdelilna
 cev ž /vod.
muja ž (Mühe ž) trud m
mujati se (sich mühen) truditi se
mulda ž (Mulde ž) odtočni
 jarek m
mulprata ž () pljučna pečen-
 ka ž
mundštikeljc m (Mundstück s)
 ustnik m
municija ž (Munition ž) strelivo
 s /voj.
mus (Muß s) nuja ž
muskel m (Muskel m) mišica ž
 /anat.
muskelfiber m (Muskelfieber s)
 mišični krč m /med.
mušter m (Muster m) vzorec m

N

nacehati se (sich bezeichnen) upi-
 janiti se /piv.
naftengar m (Nachtigall ž) slav-
 ček m /zool.
nagelj m (Naglein s) okrasna
 rastlina z nasprotno stoječimi
 listi in dišečimi cveti /bot.:
 odtrgal je nagelj in si ga za-
 taknil v gumbnico
nagravžen (grausam) odvraten,
 gnusen
nahtkastel m (Nachtkästchen s)
 nočna omarica ž
nahtliht ž (Nachlicht s) nočna
 lučka ž
najner m (Neuner m) devetka ž;
 devetak m
nalimati (anleimen) nalepiti: na
 pismo je nalimala znamko
narcisa ž (Narzisse ž) ključek
 m, bedenica ž /bot.
našponati (einspannen) napeti
naštelati (einstellen) naravnati

naštirati (bestimmen) pripraviti
nerc m (Nerz m) kuna zlatca ž
 /zool.; krzno te živali
nergati (nörgeln) sitnariti
nervirati (nervieren) živcirati
net m (Niet s) zakovica ž /kov.
netati (nieten) spojiti z neti
nikelj m (Nickel s) kem. ele-
 ment, taljiva kovina sre-
 brnkasto bele barve
niša ž (Nische ž) vdolbina v ste-
 ni: stranska oltarna niša
nobel (nobel) gosposki
nokerl m (Nockerl s) žličnik m
nucati (nutzen) rabiti
nudelj m (Nudel ž) rezanec m: v
 juho je zakuhala nudeljne
nudelbret m (Nudelbrett s)
 deska za testo ž
nula ž (Null ž) ničla ž
numera ž (Nummer ž) številka ž
nuna ž (Nunne ž /arh.) redovni-
 ca ž /kat.: postala je nuna

O

oberst m (Oberst m) polkovnik m /voj.
ocirati (zieren) okrasiti
ofer m (Opfer s) cerkveno darovanje s /kat.: v nedeljo bo ofer
oferta ž (Offerte ž) ponudba ž
ofnar m (Öffner m) odpiralnik m
ofnati (öffnen) odpreti
ofrati (opfern) dati, darovati: a mi lahko ofraš pol ure časa; žrtvovati
ohcet ž (Hochzeit ž) svatba ž
ohtar m (Achter m) osmica ž; zvitost kolesa: kolo ima ohtar
oksenaugen m (Ochsenaugen s) zakrknjeno jajce s

okulirati (okulieren) vstavljati oko cepiča za lubje podlage, cepiti na oko /bot.
oltar m (Altar m) večji predmet z mizi podobnim delom za opravljanje krščanskega bogoslužja /kat.
oravbati (berauben) oropati
orden m (Orden m) odlikovanje s: na prsi si je pripel orden /voj.
original m (Original s) izvirnež m, kdor se po določeni lastnosti, nazoru, navadi loči od drugih: zase je mislil, da je velik original
oringel m (Ohrringel m) uhan m

P

paca ž (Beize ž) kvaša ž: meso je dala v paco
pacarija ž (Patzerei ž) slabo delo s
pacati (patzen) slabo delati
padar m (Bader m) ranocelnik m
paf (paff) biti nem od osuplosti: čisto sem paf

paje m (Beize ž) lužilo s
pajcati (beizen) kvasiti; lužiti
pajs m (iz: beißen) grizljaj m
pajsar m () gl. montirajzen m
pajzelj m (Beisl s /nar.) zakoten, zanemarjen gostinski lokal: v tem pajzeljnu imajo

dobro kapljico; majhen, neprimeren prostor: za ta pajzelj preveč plačuješ
pakeljc m (Paket s) zavoj m: pakeljc se je izgubil
paket m (Paket s) predmet z ovojem zaradi prenosa, prevoza: odviti paket
paketreger m (Paketträger m) prtljažnik m
pakirati (packen) dajati blago, izdelke v ovojno škatlo, navadno zaradi zaščite, lažjega prenosa, prevoza: pakirali so mast v tube
pakna ž () zavorna ploščica ž /avt.
pakpapier m (Packpapier s) ovojni papir m
pakunga ž (Packung ž) zavoj m, paket m
pancer m (Panzer m) oklep m; smučarski čevelj m /smuč.
pangeljc m (Bändlein s) nitka m: en pangeljc ti visi s plašča
pant m () tečaj m: vrata so se snela s pantov
par m (Paar s) skupina dveh oseb: bila sta prav čeden par; skupina dveh enot: kupila je nov par nogavic; dve istovrstni živali istega spola: v voz je vpregel par volov; dve istovrstni živali nasprotnega

spola: siničji par si je spletel novo gnezdo; izjemen: pil je vino, ki mu ga ni bilo para; nekaj, nekoliko: pred par dnevi je bil še doma
paradajz m (Paradeis m) paradiznik m /bot.
pare ž mn (Bahre ž) mrtvaški oder m
parket m (Parkett s) ploščice iz trdega lesa za tla /les.
parketpasta ž (Parkettpaste ž) loščilo za parket s
parkirati (parkieren) puščati motorno vozilo dalj kot petnajst minut na mestu, ki je za to določeno: tu je prepovedano parkirati
parkplac m (Parkplatz m) parkirnišče s
part m (Part m) del m; delež m
parta ž (Parte ž) osmrtnica ž
pasta ž (Paste ž) gosto mazilo s; loščilo s; krema ž
pašteta ž (Pastete ž) mazav mesni izdelek iz sesekljanega pretlačenega mesa, drobovine in začimb /gastr.
paver m (Bauer m) kmet m
pavola ž (Baumwolle ž) bombaž m
pavolica ž (iz: Baumwolle ž) bombažna prejica ž /šiv.
pavka ž (Pauke ž) glasbilo v

obliki kotla, ki ima čez odpr-
tino napeto kožo /glas.
pedal m (Pedal s) del priprave, s
katerim se ta z nogo goni, po-
ganja: pritiskati na pedal; del
priprave, s katerim se ob pri-
tiskanju z nogo kaj premika:
pritisnil je na pedal za plin;
vzvod pri nekaterih glasbilih
za podaljšanje, utišanje zvo-
ka: levi pedal pri klavirju
pedenati (bedienen) streči
pedentar m (Bediente m) strež-
nik m
peglati (bügel) likati
peglezen m (Bügeleisen s) likal-
nik m
peklati (betteln) beračiti
pelc m (Pelz m) krzno s
pelcer m (Pelzer m) cepič m
/bot.
pelckrogeljc m (Pelzkragen m)
krznen ovratnik m
pelcmontel m (Pelzmantel m)
krznen plašč m
penzel m (Pinsel m) čopič m
penzelpocar m (Pinselpatzer m)
soboslikar m; slikar m /pejor.
penzelštrih m (Pinselstrich m)
poteza s čopičem ž
penzija m (Pension ž) pokoj-
nina ž
penzijonist m (Pensionist m)
upokojenec m

penzlati (pinseln) pleskati; sli-
kati /pejor.
perla ž (Perle ž) biser m
persona ž (Person ž) oseba ž;
osebnost ž: bil je velika per-
sona
perzijaner m (Persianer m)
ženski plašč iz kodrastega
krzna perzijskih jagnjet
piber m (Biber m) bober m:
pibri ne živijo pri nas
picajzelj m () pretirano
vesten, natančen človek m;
sramna uš ž /zool.
piflar m () nekdo, ki se uči
mehanično, brez razumeva-
nja: Janko je piflar
piflati se () učiti se mehnič-
no, brez razumevanja: že cel
dan se piflam
pikelhavba ž (Pickelhaube ž)
značilna čelada s konico nem-
ških vojakov v I. svetovni
vojni /voj.
pikhamer m (Pickhammer m)
kladivo za kopanje s /rud.
pikirati (pikieren) presajati;
strmoglaviti; nameriti
piksna ž (Buchse ž) pušica ž;
konzerva ž
pikzigmar m (Piksieben ž) ne-
pomemben, neupoštevani člo-
vek m /pejor.: čudno, da se
družiš s takim pikzigmarjem

pildek m (Bildchen s) podobica
ž; listek m
piltaver m (Bildhauer m) kipar m
pimpelj m (Pümpel m /vulg.)
moški spolni ud m /anat. vulg.
pimpeljdragonar m (Pümpel-
dragoner m /vulg.) gumb na
razporku m /vulg.
pimpinela ž (Pimpinelle ž) ja-
než m /bot.
pinija ž (Pinie ž) sredozemsko
iglasto drevo z dolgimi iglica-
mi in velikimi storži /bot.
pinta ž (Binde ž) povoj m
pintar m (Binder m) sodar m
pir m (Bier s) pivo s
pirprajer m (Bierbrauer m)
pivovarnar m
piršna ž (Bürste ž) krtača ž
plac m (Platz m) trg m;
tržnica ž
plahta ž (Plache ž) ponjava ž
plajba ž (Blei s) svinčnica ž:
dati v plajbo /grad.
plajbati (bleien) meriti s svin-
čnico; ravnati /grad.
plajštift m (Bleistift m)
svinčnik m
plakat m (Plakat s) večji list,
pola papirja z obvestilom, va-
bilom, razglasom
plakatirati (plakatieren) lepiti,
pritrjevati plakate
plan m (Plan m) načrt m

planka ž (Planke ž) ograja ž
plata ž (Platte ž) plošča ž
/grad.; vinilna gramofonska
plošča /glas.
platelj m (Blatt s) list m; igral-
na karta brez vrednosti
platfus m (Platffuss m) ploska
noga ž /med.
plav (blau) moder
plavšati (plauschen) kramljati;
osvajati
pleh m (Blech s) pločevina ž;
pločevinast pekač m
plehmuzika ž (Blechmusik ž)
godba na pihala ž
pletna ž (Blette ž) plitev čoln m:
blejska pletna
plisirati (plissiren) nabirati v
gube
pliš m (Plüsch m) tkanina z
daljšo, ščetkasto površino na
eni strani: igrače iz pliša
plonkati () prepisovati /šol.
plonkcegelc m () listek za
prepisanje m /šol.
plozati (blasen) pihati, trobiti;
natolcevati
plug m (Pflug m) ralo s /kmet.
plundra ž (Plunder ž) voden,
shojen sneg m: sneg se je
spremenil v plundro
pohtati (beachten) popaziti
pob m (Bub m) fant m: je še
pob

poc m () lepljiva snov ž: to je en sam poc
pocar m (Patzler m) slabič m, neodločnež m: ne bi smeli zupati dela temu pocarju; šušmar m
pocati (patzen) omahovati
pocahnati (bezeichnen) zaznamovati
poden m (Boden m) tla ž
podšprajcati (spreizen) podpreti
pofajhtati (befeuchten) navlažiti
pofel m (Pofel m) plaža ž: kaj bereš tak pofel
poflajštrati (pflastern) polepiti z obližem: celega je poflajštral
poforškati (forschen) poiskati
poglihati (gleichem) poravnati
pograjfati (greifen) zgrabiti
pokati (packen) pripravljati prtljago: kmalu se bodo selili, že pokajo
policaj (Polizei ž) uniformirani pripadnik organa za javno in državno varnost: policaj s pendrekom
policist m (Polizist m) uniformirani pripadnik organa za javno in državno varnost: pretepli so ga policisti
poliklinika ž (Poliklinik ž)

zdravstvena ustanova za bolnike, ki lahko že sami hodijo na specialistične preglede
polir m (Polier m) delovodja m
polirati (polieren) loščiti
polirpasta ž (Polierpasta ž) loščilo s
pomalati (bemalen) poslikati
pomp m (Pomp m) živahno, razburljivo dogajanje: pomp ob kronanju novega kralja; hrup m, trušč m: njen rojstni dan so proslavili brez pompa
pomujati se (sich bemühen) potruditi se, prizadevati si
ponk m (Bank ž) delovna miza ž
ponucati (benützen) porabiti
popati (papen) lepiti; klejati
porhant m (Barchent m) barhant m
porta ž (Bortre ž) trak m
portir m (Portier m) vratar m
posten m (Posten m) straža ž
pošrek (schräg) počez
poštmajster m (Postmeister m) poštar m
povšter m (Polster m) blazina ž
povštertanc m (Polstertanz m) ples z blazino
prajerca ž (Brauerei ž) pivovarna ž
prajz m (Preis m) nagrada ž
praktikabel m (praktikabel)

zložljiv element za izdelavo odra
pram m (Braun m) rjav konj, rjavec m
prata ž (Braten m) pečenka ž /gastr.
preican (gehitzt) prepoten
prenati (brennen) kodrati z vročimi frizerskimi škarjami
prerajžati (bereisen) prepotovati
preša ž (Presse ž) stiskalnica ž
prešati (pressen) stiskati
prezeljni m mn (Brösel m) krušne drobtine ž mn
prična ž (Pritsche ž) pograd m: jetnik je sedel na prično
pridiga ž (Predigt ž) govorno podajanje vsebinsko zaokrožene verske snovi /kat.; dajanje naukov /pejor.: zaslužil si je pridigo
pridigar m (Prediger m) duhovnik, ki govorno podaja vsebinsko zaokrožene verske snovi /kat.; kdor se zavzema za kako idejo, nazor: biti pridigar morale
pridigati (predigen) govorno podajati vsebinsko zaokrožene verske snovi /kat.
prifunga ž (Prüfung ž) izpit m
prišvasan (iz: schweißen) rahlo okajen: po cele dneve je bil prišvasan

prišvasati (iz: schweißen) udariti, mahniti: prišvasal ga je
proba ž (Probe ž) poskus m; vaja ž
probati (proben) poskusiti
probedruk m (Probedruck m) poskusni odtis m /tisk.
protfan m (Bratpfanne ž) pekač m
pruh m (Bruch m) kila ž /med.; kamnolom m
pruštok m () plašč iz trpežne, skoraj nepremočljive tkanine, navadno lovski /lov.
puc m (Putz m) okras m
pucati (putzen) čistiti
pucflek m (Putzfleck m) podrejen, odvisen človek: tvoj pucflek pa že ne bom
pucvola ž (Putzwolle ž) volna za čiščenje ž
puč m (Putsch m) državni udar m /pol.
pudelj m (Pudel m) koder m
pufer m (Puffer m) odbijač m
pukelj m (Buckel m) grba ž; hrbet m
pulfer m (Pulver s) smodnik m /voj.
pulfere m (Pulfer s) prašek m
pult m (Pult s) mizi podoba priprava med prodajalcem in kupcem, na katero se daje

blago
 pumpa ž (Pumpe ž) črpalka ž;
 bencinska črpalka ž: sosed
 dela na pumpi; zračna
 tlačilka ž: pumpa za kolo
 pumparice ž mn (Pumphose ž)
 hlače hlamačrače ž mn
 pumpati (pumpen) črpati; na-
 pihnuti
 punca ž (Punze ž) žig na pred-
 metih iz dragih kovin; vtiska-
 lo, ki se rabi pri tem
 punec m (Punze ž) gl. punca ž
 punkelj m (Bündel s) manjši za-
 vitek m; podloga za klekljanje ž
 punktljih m (pünktlich) točen:
 zahtevam, da ste punktljih
 punt m (Bund m) zveza ž; upor m

purgar m (Bürger m) meščan m
 /*arh.*
 purgermajster m (Bürger-
 meister m) župan m /*arh.*
 purš m (Bursche m) fant m;
 častniški strežaj m
 pušelj m (Büschel s) šopek m
 pušpan m (Buschbaum m)
 okrasni zimzeleni grm ali niz-
 ko drevo z drobnimi usnjati-
 mi listi in trdim lesom /*bot.*
 puštab m (Buchstabe m) črka ž
 /*arh.*: to so eni puštabi
 puštabirati (buchstabieren)
 črkovati
 puštal (Burgstall m) gradišče s
 puta ž (Pute ž) koklja ž /*zool.*
 puter m (Butter ž) maslo s

R

radirati (radieren) radirati;
 brisati
 radkapa ž (Radkappe ž) okras-
 ni pokrovi na avtomobilskih
 platiščih /*avt.*: na poti je izgu-
 bil radkapo
 rajber m (Reiber m) strgalo s
 /*les.*
 rajc m (Reiz m) dražljaj m; mik
 m, čar m

rajcati (reizen) dražiti: rajcala
 ga je; mikati: rajca me, da bi
 šel
 rajh m (Reich s) ime za nemško
 državo: prvi rajh /*pol.*
 rajmati se (reimen) spodobiti se
 rajsfršlus m (Reißverschluß m)
 zadruga ž /*tekst.*
 rajskoh m (Reiskoch m) rižev
 narastek m /*gastr.*

rajsnedel m (Reissnadel ž)
 risalni žebliček m
 rajtati () meniti
 rajtšola ž (Reitschule ž) jahalna
 šola ž
 rajthoze ž mn (Reithose ž) ja-
 halne hlače ž mn
 rajž m (Reis m) riž m
 rajža ž (Reise ž) potovanje s: ko
 študent na rajžo gre
 rajžati (reisen) potovati
 raketa ž (Rakete ž) izstrelek, ki
 ga potiskajo reaktivno delu-
 joči plini
 ram m (Rahmen m) okvir m
 rampa ž (Rampe ž) zapornica ž;
 oder pred zaveso /*gled.*
 rang m (Rang m) čin m /*voj.*: on
 je nižji rang
 ranglista ž (Rangliste ž) popis,
 seznam častnikov /*voj.*
 rapir m (Rapier s) raven, koni-
 čast borilni meč m; floret m
 raster m (Raster m) sito s /*tisk.*
 rastrirati (rastrieren) delati
 raster, vleči črte /*teh.*
 rašpla ž (Raspel ž) pila ž /*les.*
 rašplati (raspeln) piliti /*les.*
 rata ž (Rate ž) obrok m
 raufati se (sich raufen) rvati se
 raufenk m (Rauchfang m) dim-
 nik m
 raufenkirer m (Rauchfang-
 kehrer m) dimnikar m

rauhati (rauchen) kaditi: rauha
 kot Turek
 rauhkamra ž (Rauchkammer ž)
 prostor za prekajevanje mesa
 ravbar m (Räuber m) ropar m
 ravbarkomanda ž () razboj-
 niška postojanka ž
 ravbati (rauben) ropati
 ravbšic m (Raubschießen s)
 divji lovec m /*lov.*: lovci so
 preganjali ravbšice
 raziraparator m (Rasierapparat
 m) brivnik m: za obletnico
 mu je kupila raziraparator
 razirati (rasieren) briti
 razircajg m (Rasierzeug s) briv-
 nik m
 razirmašina ž (Rasiermaschine
 ž) brivski aparat m
 realka ž (Realschule ž) tip sred-
 nje šole /*šol.*
 referenca ž (Referenz ž) pripo-
 ročilo s: on je dobra referen-
 ca
 regal m (Regal s) kos pohištva,
 sestavljen iz polic, omaric,
 pritrjenih na steno
 regeln m (Regel ž) pravilo s: pri
 nas je vse po regelnih
 regenmontel m (Regenmantel
 m) dežni plašč m
 regirati (regieren) vladati;
 upravljati
 regler m (Regler m) uravnalec

m /*teh.*; mešalna miza /*glas.*: delal je za reglerji
regresirati (regressieren) nazadovati, pojmati; plačati odškodnino /*del.*
rekeljc m (Röcklein s) suknjič m
rekrut m (Rekrut m) nabornik m /*voj.*: zdravnik je pregledal rekrute
rekrutirati (rekrutieren) nabirati, pridobivati za sodelovanje v vojski /*voj.*
remelj m () lata ž: strešne cegle so polagali na remeljne
rena ž () pokrovka ž
rentgen m (Röntgen s) rentgenski aparat /*med.*; rentgenski pregled /*med.*: bolnika so poslali na rentgen
resteljc m (Rest m) ostanek m: tukaj je še en resteljc
reš (resch) hrustljiv
rešpekt m (Respekt m) spoštovanje s; ali jaz nimam posebnega rešpekta pred njim (IC)
revir m (Revier s) območje s: ne išči gob tukaj, to je moj revir; lovišče s /*lov.*
ribati (reiben) s premikanjem po ribežnu delati iz živila majhne kose: ribati zelje; čisti s trdo krtačo po površini, navadno mokri: poribala je tla; drgniti: z desnico je drg-

nil ob hlače
ribežen m (Reibeisen s) priprava z ravnimi, polkrožnimi rezili ali ostrimi izboklinami
rigelj m (Riegel m) zapah m
rigljati (riegeln) zapirati z zapahom: zarigljaj je vrata
rihta ž () jed ž: za kosilo so imeli pet riht
rihtati (richten) ravnati; urejati
ringelšpil m (Ringelspiel s) vrtljak m
rikverc (rückwärts) nazaj
rinka ž (Ring m) obroč m; prstan m: samo za rinko ji gre
rips m (Rips m) gosta tkanina z rebri /*tekst.*
rižibiži m (Risipisi s /*nar.*) rižota z grahom /*gastr.*
rola ž (Rolle ž) zvitek m
rolati (rolen) zvijati
rom m (Rahmen m) okvir m
roncelj m () nitka, ki visi z obleke: tam imaš en roncelj
ror m (Rohr s) cev ž
ror m (Röhre ž) pečica ž
rorcange ž mn (Rohrzange ž) cevne klešče ž mn
rostfrej (rostfrei) ki ne podleže rjavenju
rošada ž (Rochade ž) menjava ž /*šah.*; rošade vodilnega osebja
rotovž m (Rathaus s) mestna hiša ž

rozental m (Rosenthal) vrsta porcelana
rozina ž (Rosine ž) rozina ž /*gastr.*
roženkranc m (Rosenkranz m) rožni venec m /*kat.*
rožmarin m (Rosmarin m) rožmarin m /*bot.*
rufati (rufen) klicati
rucker m (Rücker m) pritisk m; trk m
rumel m (Rummel m) hrup m: iz šole je bilo slišati rumel
rumpel m (Rumpel m) nered

sala ž (Saal m) dvorana ž
saprabolt (sapperlot) vzklik začudenja, jeze: saprabolt, kje si se pa potepal
sciran (verzehrt) razjeden; razsušen
secirati (sezieren) razteleševati, preiskovati truplo ali organe z rezanjem zaradi ugotovitve njihove zgradbe, bolezenskih sprememb /*med.*; analizirati, razčlenjevati: secirati moderno slikarstvo
semiš (iz: Sämischleder s) meh-

rumpelkamra ž (Rumpelkammer ž) ropotarnica ž
runda ž (Runde ž) časovno omejen del dvoboja: runda traja tri minute /*šp.*; pri igri s kartami skupek toliko partij, da vsak od igralcev enkrat deli: zaigrajva še eno rundo; enaka količina, navadno alkoholne pijače za več oseb, ki se naroči naenkrat /*piv.*: drugo rundo plačam jaz
ruzak m (Rucksack m) nahrbtnik m

S

ko usnje s krajšimi vlakni iz telečjih kož, kosmateno na mesni strani /*usn.*
septet m (Septett s) glasbeno delo za sedem glasov; zbor sedmih pevcev /*glas.*
simpel (simpel) preprost: naloga je bila simpel
sims m (Sims m) robnik m /*grad.*
solatendorf (iz: Salat m, Dorf s) Trnovo, predel Ljubljane
solčstangel m (Salzstangel m) soljenec m

sold m (Sold m) denar m
soldat m (Soldat m) vojak m
/voj.
sortiment m (Sortiment s) izbi-
 ra blaga, urejenega po vr-
 stah, kakovosti in ceni */trg.*
sortirati (sortieren) prebirati,
 večjo količino stvari iste vrste

ločevati po kakovosti, značil-
 nosti: krompir je že sortiran
sotlar m (Sattler m) sedlar m;
 tapetnik m
stamin m (Stamin s) vrsta blaga
/tekst.
stelaža ž (Stellage ž) polica ž:
 ozimnico je zložila na stelažo

Š

šablona ž (Schablone ž) pripra-
 va, ki omogoča večkratno
 izdelavo predmeta z natan-
 čnim posnemanjem vzorca:
 odrezal je šipo po šabloni;
 obrazec m, vzorec m: teorija
 ustreza splošnim šablonam
šablonizirati (schablonisieren)
 dajati čemu ustaljeno ali po-
 gosto ponavljajočo se obliko:
 življenje se ne sme šablonizi-
 rati
šabraka ž (Schabracke ž) pod-
 sedlica ž, olepšana sedelna
 odeja ž
šacati (schätzen) rad imeti
šafla ž (Schaufel ž) široka lopa-
 ta ž
šafot (Schafott s) krvniški oder
 na katerem izvršujejo smrtno

obsodbe, morišče s: grozil mu
 je šafot
šaht m (Schacht m) jašek m */rud.*
šajba ž (Scheibe ž) lončarsko
 kolo s; prevara: vreči koga na
 šajbo; šipa ž
šajbenbrišer m
 (Scheibenwischer m) brisalec
 m */avt.*
šajbca ž (Scheibe ž) objektiv m
/fot., film.: kakšno šajbco pa
 imaš?
šajdesen m (Scheidessen s) po-
 slovilna jed ž, navadno peci-
 vo: domov so prinesli šajd-
 esen
šajn m (Schein m) pojemajoči
 sijaj izvira svetlobe, svetlika-
 nje: danes ima luna šajn
šajnati (scheinen) svetiti: tako

ga je zglancala, da se kar šaj-
 na; svitati (se): se mi že šajna
šajtrga ž () samokolnica ž
šajze s (Scheiße ž) sranje s
šal m (Schal m) daljši kos blaga
 ali tkanine, ki se nosi zlasti
 okoli vratu: pletla je šal
šalica ž (Schale ž) skodelica ž
šalobarda ž () nespamenten,
 neumen človek */arh.:* ne
 bod' mo šalobarde (FP)
šalotka ž (Schalotte ž) drobna
 čebula z milejšim okusom
/bot.
šaltati (schalten) prestavljati
/avt.: prešaltaj v drugo
šalter m (Schalter m) stikalo s
šalthebel m (Schalthebel m)
 prestavna ročica ž */avt.*
šaltunga ž (Schaltung ž) presta-
 va ž */avt.*
šamrola ž () vrsta smetanove
 sladice */gastr.*
šamšnita ž () smetanova rezi-
 na ž */gastr.*
šance ž mn (Schanze ž) obram-
 bni nasip m, okop m
šank m (Schank m) točilni pult
 m */piv.:* vsak dan je visel za
 šankom
šantati () šepati
šap m (Schappe ž) svilena preja
 ž */tekst.*
šapelj m (Schappel s) naglavni

okras v narodni noši */folk.:*
 nevestin šapelj
šarf (scharf) oster; začinjen
šarfšic m (Scharfschutze m)
 posebno dober strelec m;
 ostrostrelec m */voj.*
šarkelj m () kolač m */gastr.:*
 marmorni šarkelj
šarpija ž (Scharpie ž) pukano
 platno, nekaj za obvezova-
 nje ran */arh.*
šatirati (schattieren) senčiti
šatulja ž (Schatulle ž) manjša
 škatla, skrinjica za shranje-
 vanje dragocenosti
šaušpiler m (Schauspieler m)
 igralec m */gled., film.*
šebik (schäbig) oguljen: ves si
 šebik
šefla ž (Schöpflöfel m) zajemal-
 ka ž
šelna ž (Schelle ž) kovinska ob-
 jemka ž
šenkati (schenken) podariti
šerpa ž (Schärpe ž) ruta ž; pre-
 pasnica ž
šibati (schieben) hiteti: kam ši-
 baš; onanirati */vulg.:* šibal si
 ga je pod kovtrom
šibedah m (Schiebedach s) po-
 mična streha ž */avt.*
šibetir m (Schiebetör ž) drsna
 vrata ž
šicati (schißen) streljati */lov.:*

danes šicajo glinaste golobe;
/voj.: vse so pošicali
šicgraben m (Schießgraben m)
 strelski jarek m */voj.*
šif m (Schiff s) ladja ž
šifpoden m (Schiffboden m)
 ladijski pod m */les.*
šiht m (Schicht ž) delo s, služba
 ž */del.:* od šestih do dveh
 imam šiht
šihta ž () filmska emulzija ž
/film.
šikati se (sich schicken) spodo-
 biti se: Helena kuha, pere,
 lika kot se šika
šilt m (Schild m) ščitnik na
 kapi m
šimelj m (Schimmel m) belec m:
 zajahal je šimeljna; obrazec
 m, formular m: uradnik se je
 držal šimeljna
šimfati (schimpfen) kritizirati,
 očitati napake: rad je šimfal
 čez politiko
šina ž (Schiene ž) tirnica ž */žel.*
šink m (Schinken m) svež ali
 prekajen svinjski vrat m
/mes.: narezala je poln krož-
 nik šinka
šintar m (Schinder m) konje-
 derec m
šipa ž (Scheibe ž) kos navadno
 ravnega stekla za zapiranje
 kake odprtine: potrkal je

na šipo
širajzen m (Schüreisen s) greb-
 lja ž, žeželj m
širhaket m (Schürhaken m)
 grebljica ž, žeželj m (RM)
širn m (Schirm m) senčilo s
škarpa ž (iz: skarpier) zid
 med dvema višinama zem-
 ljišča za preprečevanje usi-
 panja, drsenja zemlje */zid.*
škatla ž (Schachtel ž)
škrofeljni m mn (Skrofel ž) je-
 tične bezgavke ž mn */med.*
škrofuloza ž (Skrofulose ž) jeti-
 ka ž */med.*
šlafati (schlafen) spati
šlafcimer m (Schlafzimmer s)
 spalnica ž
šlafkamra (Schlafkammer ž)
 manjša spalnica ž
šlafrok m (Schlafrock m) doma-
 ča halja ž: doma si je nadel
 šlafrok
šlager m (Schlager m) popevka
 ž: prepevali so sentimentalne
 šlagerje
šlagverk m (Schlagwerk m) sod-
 ba ž
šlajer m (Schleier m)
 pajčolan m
šlajm m (Schleim m) sluzasta
 gosta brezbarvna tekočina;
 človekov izloček m: pljunil je
 gost šlajm

šlajn m (Schlei ž) linj m */zool.,*
rib.
šlamastika ž (Schlamassel m)
 neprijeten, zapleten položaj:
 izkopal se je iz šlamastike
šlamparija ž (Schlamperei ž)
 nemarnost ž; površno, slabo
 opravljeno delo
šlampast (schlampig) zanikrn,
 neurejen; površen: ne bodi
 tako šlampast
šlank (schlank) vitek: rada bi
 bila šlank
šlapa ž (Schlappe ž) mehko hiš-
 no obuvalo s, natikač m; ne-
 odločen, bojazljiv človek
/pejor.: njen mož je šlapa
šlarafija ž (Schlaraffe m) vrsta
 žimnice s posebnim žičnim
 vložkom
šlatati (schlatten) prijemati:
 začel jo je šlatati
šlauf m (Schlauch m) cev m;
 zračnica ž
šlep m (Schleppe) plovilo brez
 lastnega pogona, ki se priveže
 k vlečni ladji; rečni vlek m
šlepar m (Schlepper m)
 vlačilec m
šlepati (schleppen) vleči; opirati
 se na koga ali kaj: šlepal se je
 na ženin ugled
šlic m (Schlitz m) razporek m:
 šlic si zapni

šlifmašina ž (Schliffmaschine ž)
 stroj za ravnanje m
šlihtati (schlichten) ravnati;
 urejati
šlingati (schlingeln) ovijati
šlite ž mn (Schlitten m) sani m
 mn
šlogati (wahrsagen) vedeževati:
 šlogala je iz kart
šlosar m (Schlosser m) ključav-
 ničar m */kov.*
šluk m (Schluck m) požirek m
šlus m (Schluß m) konec m
šmajser m (Schmeisser m) brzo-
 strelka, imenovana po kon-
 struktorju Schmeisserju;
 izraz občudovanja, navadno
 za žensko: 21. avgusta sem ji
 prvič rekel šmajser */pes.*
šmeker m (Schmecker m) sla-
 dokusec m
šminka ž (Schminke ž) ličilo za
 ustnice; sredstvo za barvanje
 obraza; človek, ki z lepo, mo-
 derno obleko, s svojim vede-
 njem zbuja pozornost */žarg.:*
 v tem lokalju so same šminke
šminkati (schminken) ličiti ust-
 nice; ličiti obraz
šmir m (Schmier s) kolomaz m:
 ves je bil od šmira; kar je ma-
 lo vredno, nepomembno: za
 vsak šmir joka
šmirati (schmieren) ljubimkati,

flirtati: menda je šmirala s profesorjem; pri igri s soigralci prilagati karte visokih vrednosti za boljši uspeh skupne igre: ker mu je dobro šmiral, sta zmagala
 šmirgel m (Schmirgel m) smirkov papir m
 šmirgelpapir m (Schmirgelpapier s) smirkov papir m
 šmirglati (schmirkeln) brusiti; ignorirati: sploh ga ni šmirglala
 šmirheft m (Schmierheft s) odpadni papir m
 šmirpapir m (Schmierpapier s) odpadni papir m
 šmirštof m (Schmierstoff m) mazivo s
 šmiržajfa ž (Schmierseife ž) mehko kalijevo milo s
 šmorn m (Schmarren m) praženec m /*gastr.*: zmešamo jajca, mleko in moko, dodamo ščepec soli in spečemo na maščobi, ko je ena stran zakrknjena, šmorn zdrobimo in popečemo. Ponudimo z marmelado ali potresenega s skladkorjem.
 šmuglar m (Schmuggler m) tihotapec m
 šmuglati (schmuggeln) tihotapiti

šmuk m (Schmuck m) nakit m
 šnajctihel m (Schneuztüchlein s) robec m
 šnavcer m (Schnauzer m) pes raznih velikosti z izrazitimi obrvmi in izrazitimi dlakami okoli gobca /*zool.*
 šnelfajerica ž (iz: Schnellfeuerwaffe ž) brzostrelka ž /*voj.*
 šnelkurz m (Schnellkurs m) intenzivni tečaj m
 šnicelj m (Schnitzel s) zrezek m /*gastr.*
 šniclati (schnitzeln) rezljati
 šnirati (schnüren) vezati
 šnirenc m (Schnürsenkel m) vezalka ž
 šnita ž (Schnitte ž) rezina ž: za večerjo so imeli pohane šnite
 šnitlah m (Schnittlauch m) drobnjak m /*bot.*
 šnofati (schnöffeln) njuhati; vohati: pes šnofa po smetišču; stikati: kaj šnofaš po mojem predalu
 šnola ž (Schnalle ž) zaponka ž
 šnops m (Schnaps m) žganje s; igra navadno z 20 kartami, pri kateri zmaga tisti, ki prvi doseže 66 točk ali ima zadnji vzetek: v šnopsu je premagal celo krajevno skupnost
 šnopsideja ž (Schnapsidee ž)

slaba, nepomembna zamisel ž
 šnorkelj m (Schnorchel m) potapljaška cev za zrak; navpična cev s sistemom leč za opazovanje okolice pri podmornici /*voj.*
 šocelj m (Schatz m) ljubček m
 šoder m (Schotter m) gramoz m, grušč m; drobiž m: imaš kaj šodra?
 šola ž (Scholle ž) kepa ž, oteklinna ž /*med.*
 šolen m () nizek čevelj m: šolni jo tiščijo
 šolmošter m (Schulmeister m) učitelj m /*šol.*: v vas je prišel nov šolmošter
 šonati (schonen) prizanašati
 šornajzen m (Schorneisen s) železen obroč na štedilniku m
 šornštajn m (Schornstein m) štedilnik m; peč na trdo gorivo ž
 špaga ž (Spagat m) motvoz m; gimnastična figura /*tel.*: naredila je špago
 špajza ž (Speisekammer ž) shramba ž
 špajzecimer m (Speisezimmer s) jedilnica ž
 špaleta ž (Spalett s) ploskev, ki v debelini stene omejuje odprtino oken, vrat /*grad.*: mojster je v špaletu vstavil

podboj
 špalir m (Spalier s) dvored, dvojna vrsta ljudi, ki stojijo na obeh straneh ulice, da bi s tem počastili mimoidočega
 špampet m (Spannbett s) postelja ž
 španati (spannen) nategovati; igrati špano: radi so se španali
 špancange ž mn () samozategljive klešče ž mn
 špancir m (Spaziergang m) sprehod m
 špancirati (spazieren) sprehajati /*se/*
 špancirštok m (Spazierstock m) sprehajalna palica ž
 španga ž (Spange ž) lasnica ž; zaponka ž
 španovija ž () družabništvo s: v španoviji še pes crkne
 španunga ž (Spannung ž) napetost ž
 šparati (sparen) varčevati: že tri leta šparajo za nov avto
 špargelj m (Spargel m) beluš m
 šparkasa ž (Sparkasse ž) hranilnica ž
 šparovec m () hranilnik m; ženski spolni organ, navadno pri deklicah /*vulg.*
 šparoven (sparsam) varčen
 špas m (Spass m) šala ž: dovolj

je bilo špasa
 špasati se (spassen) šaliti se: jaz
 se špasam, ti pa resno misliš
 špecar m () tožljivec m: bil je
 največji špecar v razredu
 špecati () tožiti
 špecerija ž (Spezerei ž) živila s
 mn, jestvine ž mn: nakupila
 je špecerijo za ves mesec; tr-
 govina z mešanim blagom /trg.
 špeckahla ž () tožljivec m
 /pejor.
 špedicija ž (Spedition ž) prevoz
 m; odprema ž
 špediter m (Spediteur m) delov-
 na organizacija, ki v doma-
 čem in mednarodnem prome-
 tu opravlja posle v zvezi z od-
 premljanjem blaga
 špegati (spähen) oprezovati;
 kukati
 špeglar m () očalar m
 /pejor.: v razredu je bilo veli-
 ko špeglarjev
 špegli m mn () očala ž mn:
 brez špeglov slabo vidi
 špegu m (Spiegel m) ogledalo s
 špeh m (Speck m) slanina ž
 špehkamra ž (Speckkammer ž)
 špelunka ž (Spelunke ž)
 beznica ž
 špengler m (Spengler m)
 klepar m
 šperplata ž (Sperrholzplatte ž)

plošča iz vezanega lesa /les.
 špetir m () prepir m
 špetirmohar m () prepirlji-
 vec m
 špic m (Spitz m) špicelj m, vrsta
 pasje pasme s koničasto glavo
 /zool.
 špica ž (Spitze ž) konica ž; čip-
 ka ž: v zavese so všite špice
 špiccange ž mn (Spitzzange ž)
 koničaste klešče ž mn
 špicelj m (Spitzel m) vohun m
 špichoze ž mn (Spitzhose ž) oz-
 ke hlače ž mn: na smučanju
 je nosila iberhoze čez
 špichoze
 špičmoh m (Spitzmaus ž)
 rovka ž
 špikati (spicken) pretikati, zba-
 dati
 špil m (Spiel s) igra ž
 špila ž () tanka, olupljena
 paličica za spenjanje koncev
 črev oz. za pečenje na žaru
 /mes.
 špilastika ž () slaba igra ž
 /film., gled.
 špilati (spielen) igrati
 špilferderber m (Spielverder-
 ber m) tisti, ki moti oz. ovira
 skupno delo
 špinati (spinnen) presti; na cesti
 je špinal cukar
 špirit m (Spiritus m) čisti alko-

hol m: višnje v špiritu
 špital m (Spital s) bolnica ž
 špirovec m () ostrešni tram,
 ki sega od slemena do kapa:
 špirovci so bili trhli
 špis m ()
 špliter m (Splitter m) drobec m
 špohtel m (Spachtel m)
 lopatica ž
 špon m (Spann m) enica ž /šol.
 žarg.; dobra stvar ž
 šponar m (Spanner m)
 šponati (spannen) napenjati
 šporget m (Sparherd m) štedil-
 nik m
 šporni m mn (Spore ž)
 ostroge ž mn
 špot m (Spott m) zasmeh m
 špotati (spotten) zasmehovati:
 špotala ga je vpričo vseh
 špraha ž (Sprache ž) jezik m: te
 šprahe ne razumem; sloven-
 ski jezik s popačenimi nem-
 škimi besedami: to ni sloven-
 ščina, to je kranjska špraha
 šprajcati (spreizen) podpirati:
 po potresu so šprajcali hiše
 šprengati (sprengen) razstreliti
 špric m (spritzen) cementni
 obrizg m /grad.
 šprica ž (Spritze ž) injekcija ž
 /med.
 špricati (spritzen) škropiti
 špricbrun m (Springbrunnen m)

vodomet m
 špricdeka ž (Spritzdecke ž)
 krovnica ž /grad.
 špricer m (Spritzer m) brizga-
 nec m /piv.
 šprikla ž (Spriesse ž) klin m,
 palica ž; špica ž, napera ž:
 vtaknil je nogo med šprikle
 levega kolesa; tanka kovinska
 palica, ki podpira dežnik: ve-
 ter mu je obrnil dežnik in tri
 šprikle so se zlomile
 špringbrun m (Springbrunnen
 m) vodomet m
 šprudelj m (Sprudel m) vrtinec
 m; godlja ž, zmešnjava ž
 /žarg.
 šprudler m (Sprudler m)
 mešalec m
 šprudljati (sprudeln) stepati:
 hčerka ji je pomagala šprud-
 ljati jajca
 šprung m (Sprung m) skok m
 špukati (spucken) pljuvati
 špuktrigel m (Spucktruhe ž)
 pljuvalnik m
 špula ž (Spule ž) cevka ž /tekst.;;
 tuljava ž
 špura ž (Spur ž) sled ž
 šrafirati (schraffieren) senčiti s
 črtami, črtkati
 šrafura ž (Schraffur ž) črtkana
 risba
 šrajbati (schreiben) pisati

šrajbtiš m (Schreibtisch m) pisalna miza ž
 šranga () pregrada poti z namenom, da ženin plača vaškim fantom kupnino za nevesto /folk.
 šrauf m (Schraube ž) vijak m
 šraufati (schrauben) vijačiti; zvijati: v trebuhu jo šraufa; privijati: v službi so ga šraufali
 šraufenciger m (Schraubenzieher m) izvijač m
 šraufštok m (Schraubstock m) delovna miza z orodjem za vpenjanje
 šribar m (Schreiber m) pisar m
 šrifta ž (Schrift ž) pisava ž
 šrit m (Schritt m) korak m
 šrot m (Schrot) debelo mleto žito s, zdrob m; šibre za puško; odpadno železje s mn
 štab (Stab m) poveljstvo s /voj.
 štaberl m (Stab m) paličica ž
 štacjon m (Station ž) postaja ž: noč je prebil na štacjonu
 štafaža ž (Staffage ž) slikarski okras m, človeški ali živalski liki na slikarskih pejzažih /slik.; nepotreben dodatek m, oprema ž; slepilo za oči s
 štafelaj m (Staffelei ž) slikarsko stojalo s /slik.
 štajernemer m (Steuerein-

nehmer m) davkar m
 štajger m (Steiger m) delovodja m, nadzornik v rudniku /rud.
 štajnkolm m (Steinkohle ž) premog m
 štala ž (Stahl m) hlev m; neurejen prostor /žarg.: pri njej doma je bila prava štala
 štambaum m (Stammbaum m) rodovnik m
 štampati (stampfen) teptati; vzpenjati se v hrib s smučmi /smuč.
 štamperle m () šilce s /piv.
 štanca ž (Stanze ž) prebijalo s, orodje za izsekavanje, prebijanje kovinskih, plastičnih delov
 štancar m (Stanzer m) kamnosek m; delavec na štanci m
 štancati (stanzen) na stiskalnici serijsko izrezovati, obrezovati, oblikovati predmete; izpraznjeno ponavljati: zadnja leta knjige kar štanca
 štandgas m (Standgas s) naravnana zmes goriva in zraka v vplinjaču med prostim tekom /avt.
 štanga ž (Stange ž) drog m
 štangruf m (Steingrube ž) kamnolom m
 štant m (Stand m) stojnica ž
 štapla ž (Staffel ž) stopnja ž

štartberajt (startbereit) pripravljen na štart
 štarter m (Starter m) zaganjač m /avt.
 štatura ž (Statur ž) stas ž
 štaubati (stauben) prašiti
 štaubcuker m (Staubzucker m) sladkor v prahu m
 štaubzauger m (Staubsauger m) sesalec m
 štefnati (stöbern) brskati
 šteka ž () zavoj m: kupil je dve šteki cigaret
 štekar m (Stecker m) vtikač m /el.
 štekati (stecken) vtikati; priklapljati /el.; razumeti /žarg.: nič ne šteka
 štekdoza ž (Steckdose ž) vtičnica ž /el.
 štekelj m (Stöckel m) visoka peta ž
 štelunga ž (Stellung ž) položaj m; nabor m /voj.
 štemajzelj m (Stemmeisen m) dleto s /les.
 štemati (stemmen) obdelovati les, kamen
 štempelj m (Stempel m) žig m, pečat m
 štempljati (stempeln) žigosati; kolkovati
 štender m (Ständer m) stojalo s
 štenga ž (Stiege ž) stopnica ž:

na vsaki štengi je postal in počival
 štenkati (stänkern) zbadati, zabavljati
 štepati (steppen) prešivati
 šternkuker m (Sterngucker m) zvezdogled m
 štibelj m (Stübel m) sobica ž
 štift m (Stift m) klinček m, zagozda ž
 štifta ž (stiften) ustanova ž, zlasti cerkev ž, samostan m /kat.: svoje premoženje je namenil za štifto
 štiftar m (Stifter m) pripadnik verske sekte iz 16. st., katere pripadniki se zavzemajo za ustanavljanje cerkev, samostanov in med zamaknjenjem plešejo, skačejo /kat.
 štiftenga ž (Stiftung ž) ustanova ž
 štigelj m (Stieglitz m) lišček m /zool.
 štih m (Stich m) vbod m; dobitok pri kartah; golša ž: goveji štih
 štihati (stechen) z lopato rezati in obračati zemljo: vse popoldne je štihal na vrtu
 štihproba ž (Stichprobe ž) naključni poskus m
 štikati (sticken) vesti: štikala je lepe prtičke

štikeljc m (Stücklein s) košček m; skladbica ž: zaigraj namen štikeljc
 štil m (Stiel m) ročaj m; držalo s: na njegovem hrbtu je zlomila štil od metle
 štima ž (Stimme ž) glas m
 štimati (stimmen) pripravljati: v kuhinji je štimala večerjo; živeti, imeti se: kako se kaj štimate; lepo, skrbno se oblačiti: kako se ta ženska štima
 štimunga ž (Stimmung ž) razpoloženje s: s to tehniko je slikarju uspelo doseči tipično spomladansko štimungo
 štirka ž (Stärke ž) škrob m
 štirirati (stärken) škrobiti: štirikala je ovratnike
 štirna ž () vodnjak m; neumnost ž /žarg.: zabit je kot štirna
 štofeljc m (Stäpsel m) zamašek m
 štofpiksna ž (Stoffbuchse ž) naprava za podmazovanje vozil, strojev /teh.
 štok m (Stock m) podboj m
 štokerle m (Stockerl s /nar.) manjši stol brez naslona
 štokfiš m (Stockfisch m) posušena polenovka ž, bakalar m /gastr.
 stoparica ž (Stoppuhr ž) ura, ki

se sproži in ustavi s pritiskom na gumb /šp.
 stopati (stoppen) meriti čas s stoparico /šp.
 stoplampa ž (Stopplampe ž) zavorna luč ž /avt.
 štos m (Stoss m) šala ž, potegavščina ž: poznam take štose
 štoser m (Stosser m) šaljivec m
 štosman m ()
 štraf ž (Strafe ž) kazen ž
 štrafati (strafen) kaznovati: bogte je štrafal
 štraifen (Streifen m) trak m
 štrajh m (Streich m) udarec m, zamah m; oplesk m
 štrajhati (streichen) gladiti; namazati, pleskati
 štrajher m (iz: streichen) orodje za ročno brušenje nožev
 štrajk m (Streik m) stavka ž /del.
 štrajkati (streiken) stavkati /del.
 štrajkbreher m (Streikbrecher m) stavkokaz m /del.
 štrajt m (Streit m) prepir m
 štramac m () vzmetnica ž
 štranga ž (Strang m) zaprežna vrv ž /koč.
 štrapac m (Strapaze ž) velik napor m: po hudem štrapacu so počivali
 štrapacirati (strapazieren) veliko zlasti fizično delati: preveč se štrapacira

štrasenpudelj m (Straßenpudelm) potepeni pes m /žarg.
 štrebar m (Streber m) stre-muh m
 štreka ž (Strecke ž) proga ž
 štrigelj m (Striegel m) čohalo s: štrigelj za krave
 štrih m (Strich m) črta ž
 štrihati (streichen) pleskati; gliha vkup štriha
 štrik m (Strick m) vrv ž: štrik naj se pobere
 štrikati (stricken) plesti
 štritati (streiten) prerekati se
 štrom m (Strom m) električni tok m /el.
 štromar m () električar m /el.
 štrozak m (Strohsack m) slamnjača ž
 štrudelj m (Strudel m) zavitek m /gastr.
 štruks m (Strucks s) način vezave; močna bombažna ali volnena tkanina v taki vezavi /tekst.
 štrumpantelj m (Strumpband s) podveza ž
 štuc m () visok kozarec, ki ima dno navadno v obliki mnogokotnika: spil je dva štuca /piv.
 študija ž (Studie ž) krajša znanstvena razprava ž; skica ž, osnutek m /um.
 štuk m (Stock m) nadstropje s:

živi v šestem štuku
 štuk m (Stuck m) sadrena malta, zmes drobnega peska, apna in sadre za štukaterska dela /kip.
 štuka ž (iz: Sturzkampfflugzeug s) nemško bojno letalo iz druge svetovne vojne /voj.
 štukati (stücken) spajati: kabel bo treba štukati
 štumf m (Strumpf m) nogavica ž: v kasarni je smrdelo po prešvicanih štumfih
 štupa ž (Staub m) prašek m
 štupati (stüben) posipati: potico je štupala s cukrom
 šturmati (stürmen) naskočiti
 šubladkosten m (Schubladkasten m) predalnik m
 šubler m (Schublehre ž) orodje za merjenje dolžin /teh.
 šufeca ž (Schuhfetzen m) obujek m
 šuft m (Schuft m) skopuh m
 šuhe ž mn (Schuhe m mn) čevlji m mn
 šund m (Schund m) plaža ž, leposlovje brez umetniške vrednosti /lit.
 šunder m () hrup m, trušč m: v dvorani je nastal šunder
 šundroman m (Schundroman m) plaža ž /lit.
 šupa ž (Schuppen m) lopa ž

- šus (Schuß m) strel m
 šusšalter m (Schußschalter m)
 sprožilec m
 šuštar m (Schuster m) čevljar m
 /čev.
 šuštarija ž (Schusterei ž) čev-
 ljarnica ž /čev.
 švab m (Schwabe m) ščurek m
 /zool.; Nemec m /pejor.
 švabah m (Schwabacher Schrift
 ž) vrsta nemških tiskanih črk
 iz 15. st., starejša gotica /tisk.
 švadron m (Schwadron ž) od-
 delek konjenice m /voj.
 švadronirati (schwadronieren)
 blebetati, ustiti se
 švarcpeter m (Schwarzer Pe-
 ter) črni peter m
 švasaparat m (Schweißapparat
 m) varilnik m /kov.
 švasar m (Schweißer m) varilec
 m /kov.
 švasati (schweißen) variti /kov.;
 spati /žarg.
 švedrati () nemarno hoditi in
 s tem uničevati obutev
 švedre ž mn () ponošen par
 čevljev
- šveler m (Schwelle ž) železniški
 prag m /žel.
 švercati () tihotapiti
 šverckomere m () tihotap-
 ska trgovina ž
 švestra ž (Scwester ž) medicins-
 ka sestra ž
 švic m (Schweiss m) pot m
 švicarija ž (Schweizerei ž) plan-
 šarska kočica ali pristava v švi-
 carskem slogu /alp.
 švicati (schwitzen) potiti se
 švicband m (Schwitzband s)
 trak za otiranje potu /šp.
 švimhozne m mn (Schwimm-
 hose ž) kopalne hlače m mn
 švind m (Schwindel m) preva-
 ra ž, goljufija ž
 švindlati (schwindeln) varati,
 goljufati
 švinder m (Schwindler m) go-
 ljuf m, prevarant m
 švoh (schwach) slaboten: po
 boleznih je bil še nekaj tednov
 švoh
 švunk m (Schwung m) zamah
 m, zalet m, zagon m: ves je bil
 v švunku

T

- taca ž (Tatze ž) spodnji del no-
 ge nekaterih sesalcev /zool.:
 medved se je postavil na zad-
 nje tace; noga ž, roka ž
 /pejor.: težko najde čevlje za
 svoje tace
 tacenvurm m () črv, ki leze
 po kamnu
 tadlati (tadeln) grajati
 taft m (Taft m) gosta, trda in
 gladka tkanina iz svile /tekst.
 taht m (Docht m) stenj m
 tajč m (deutsch) popačena nem-
 ščina ž: govori samo še tajč
 tajselj m (Deichsel ž) ojnica ž;
 močan voz m
 takelaža ž (Takelage ž) vsa op-
 rema, ki jo potrebuje jadrni-
 ca za plovbo
 taktizirati (taktisieren) ravnati
 preračunljivo: domače moš-
 tvo je v igri preveč taktiziralo
 taler m (Teller m) krožnik m
 tamponada ž (Tamponade ž)
 zapolnitev s tamponom, da se
 zaustavi krvavitev /med.
 tancati (tanzen) plesati; poska-
 kovati
 tankati (tanken) točiti gorivo;
 popivati: spet so šli tankat
 tapecirati (tapezieren) oblagati
 z mehko podlogo, blaziniti;
 oblagati s tapetami
 tapet m (Tapet s) pregrinjalo za
 sejno mizo; obravnava ž
 /žarg.: zdaj bo prišel on na
 tapet
 tapeta ž (Tapete ž) prevleka za
 stene, navadno iz papirja;
 obravnava ž /žarg.: tudi vi
 boste na tapeti
 tarifirati (tarifieren) določiti,
 vpeljati tarife /trg.
 tarirati (tarieren) odtehtati,
 ugotoviti težo ovojnine, tare
 tasta ž (Taste ž) tipka ž: klavir-
 ske taste
 taster m (Taster m) stikalo s
 tipko s /el.
 tašengeld m (Taschengeld s)
 žepnina ž
 taška ž (Tasche ž) torbica ž
 taubi m (Taube ž) golob m
 /zool.
 taublih (tauglich) potrjen, spo-
 soben
 tauhati (tauchen) potapljati
 tavšati (tauschen) menjati
 tavšati (täuschen) slepiti, varati
 tavžent m (tausend) tisoč m
 tavžentroža ž () zdravilna
 rastlina z drobnimi rožnatimi

cvetovi /bot.
tegeljc m (Tiegel m) lonček m: rože je presadila v nove tegeljce
telegrafštanga ž (Telegraphstange ž) telegrafski drog m
tempirati (tempieren) narediti, da pride do eksplozije ob določenem času; časovno določiti uresničitev kakega prihodnjega dogodka z namenom doseči učinkovitost: festival so slabo tempirali
temprati (tempern) obdelovati kovino, da dobi primerno trdoto ali kovnost /kov.
tendencia ž (Tendenz ž) prizadevanje za dosego, uresničitev česa: germanizatorske tendence; kar ima namen doseči prepričevalen učinek: kaj je tendenca tega slovarja?
tenstati (dünsten) dušiti, pariti: tenstala je krompir za večerjo
teoretizirati (theoretisieren) ukvarjati se s teorijo; abstraktno, neživljensko razpravljati o kaki stvari /pejor.
tepih m (Teppich m) preproga ž
ter m (Teer m) katran m
terorizirati (terrorisieren) z velikim nasiljem, zlasti proti političnim nasprotnikom dosežati, da se kdo boji /pol.; z

nasilnim ravnanjem dosežati, da si kdo ne upa ravnati, kot hoče, želi: nekadilci terorizirajo kadilce
terpentin m (Terpentin s) smola nekaterih iglavcev; z destilacijo teh smol pridobljena hlapljiva tekočina, ki se uporablja za izdelavo lakov, barv /kem.
tigel m (Tiegel m) majhen tiskarski stroj m /tisk.
timijan m (Thymian m) materina dušica ž /bot.
tingeltangel m (Tingeltangel s) zvonjenje: v daljavi je bilo slišati tingeltangel; lahkotna glasba ž: kdo bo poslušal ta tingeltangel; lahkotna, preprosta predstava ž; živahno, hrupno dogajanje s
tišlar m (Tischler m) mizar m
tišlariti (tischlern) mizariti
tištah m (Tischtuch s) namizni prt m
titel m (Titel m) naslov m
tojfel m (Teufel m) hudič m
tojfelzajg m (Teufelzeug s) močno blago m
tolar m (Thaler m, iz: Joachimsthaler m) star nemški, avstrijski, itd. srebrnik različne vrednosti; slovenska denarna enota ž

topelt (doppelt) dvojen
topf m (Topf m) lonec m
toplar m (Doppler m /nar.) dvojni kozolec m
tošel m (Täschlein s) torbica ž
totengraber m (Totengräber m) grobar m
totenkamra ž (Totenkammer ž) mrtvašnica ž
trab m (Trab m) kas m: pognal je konja v trab
trač m (Tratsch m) čenča ž
trage ž mn (Trage ž) nosilnica ž
trahter m (Trichter m) lijak m
trajbar m (Treiber m) gonjač m /lov.
trajbati (treiben) goniti; delati, početi nekaj; ponavljati: spet trajba eno in isto; stepati
trajge ž mn () stojalo za prašiča pri klanju /mes.
tram m (Tram m) bruno s, štirikotno obtesano deblo, zlasti v gradbenih konstrukcijah /grad.: mesto so podprli s tramovi
trauer m (Trauer ž) žalovanje s
tref m (Treff m) križeva karta ž
trefati (treffen) srečevati; zadeti
trenati (trennen) parati /šiv.
triler m (Triller m) gostolevek m, naglo izmenjavanje glavnega tona s tonom male ali

velike zgornje sekunde /glas.
tringelt m (Trinkgeld s) napitnina ž
triola ž (Triole ž) trojnica ž, glasbeni ukras iz treh not s časovno vrednostjo dveh not /glas.
triper m (Tripper m) gonoreja ž, kapavica ž /med.
triplicirati (triplizieren) potrojiti; odgovoriti na dupliko /prav.
triplirati (triplieren) potrojiti; trikrat vzeti
trompeta ž (Trompete ž)
trobenta ž /glas.
tron m (Thron m) prestol m
trošt m (Trost m) tolažba ž
troštati (trösten) tolažiti: troštala se je, da bo že bolje
trotelj m (Trottell m) tepec m
troteljziher (trottelsicher) varen, narejen tudi za tepce: kupil ji je troteljziher fotoaparata
truga ž (Truhe ž) krsta ž: strica so položili v trugo
trumpf m (Trumpf m) adut m
tuf m (Tuff m) kamnina, sestavljena iz vulkanskega pepela, drobcev kristalov in magmatskih kamnin /geo.
tuhna ž (Tuchent ž) pernica ž
tuhtati (tüfteln) razglablјati

tulpa ž (Tulpe ž) okrasna rastlina ž /bot.
tumast (dumm) bedast: sosedov Jožek je bil bolj tumast
tumpast (stumpf) top: svinčnik je že čisto tumpast
tunel m (Tunnel m) cevast prostor pod zemljo, urejen za železniški, cestni promet
tupfati (tupfen) pikati
turban m (Turban m) orientalsko pokrivalo s, zlasti pri muslimanih
turkiz m (Türkis m) poldrag ka-

men modrikasto zelene barve /geo.

turn m (Turm m) stolp m
turnati (turnen) telovaditi /tel.
turncirer m ()
turnir m (Turnier s) srednjeveška viteška igra; tekmovanje v določenem športu /šp.
tuš m (Tusch m) kratek, bučen glasbeni uvod, navadno s pihalnimi glasbili in bobni /glas.
tuš m (Dusche ž) prha ž
tuširati (duschen) prhati

U

unikum m (Unikum s) edini primer svoje vrste; posebnost m, čudak m
unšarf (unscharf) nepekoče /gastr.: ričet je zelo unšarf; neizrazito; neostro /fot.
unterca ž () spodnje krilo s
unterce ž mn () spodnje hlače ž mn
unterfuzlati (unterfuseln) zapletati, delati zmedo
unterhaltati se (sich unterhalten) zabavati se: vsako nede-

ljo smo se unterhaltali
unterhoze ž mn (Unterhose ž) spodnje hlače ž mn
urajmati (iz: reimen) ujemati se, uskladiti
uringelj m (Ringel m) uhan m, obroček m: za birmo je dobila zlate uringeljne
urmaher m (Uhrmacher m) urar m
uržah m (Ursache ž) vzrok m: vedno najdeš kakšen uržah

V

vafelj m (Waffel ž) skladanec m, navadno ploščato pecivo z vzorčasto površino in nadevom /gastr.
vaga ž (Waage ž) tehtnica ž
vagabund m (Vagabund m) potepuh m
vagati (wägen) tehtati
vagon m (Waggon m) vozilo, navadno brez lastnega pogona, za prevažanje potnikov, tovora po tirnicah /žel.
vagris m () niveleta ž; višinska točka ž
vahenhebel m () vztrajnik m /teh.
vahta ž (Wacht ž) straža ž
vahtati (wachen) stražiti
vahtmajster m (Wachtmeister m) stražmojster m
vajšenca ž () prevleka za posteljno perilo
valcen m (Walze ž) valjar m
valcer m (Walzer m) ples v tričetrtinskem taktu /glas.
vamp m (Wampe ž) del želodca prežvekovalcev, v katerem se kopiči hrana: ko je vamp poln, začne govedo prežvekovati; trebuh m /pejor.
vandrati (wandern) popotovati

vandrovec m (Wanderer m) popotnik m
varžet m () žep m: z roko je segel v varžet
vaserdiht (wasserdicht) vodotesen
vaserdruk m (Wasserdruck m) vodni pritisk m
vaserlajtenga ž (Wasserleitung ž) vodovod m /vod.
vaseršpocelj m () žličnik m /gastr.
vaserštajg m (Wassersteig m) vodna erekcija moškega spolnega uda, navadno zjutraj
vaservaga ž (Wasserwaage ž) libela ž, vodna tehtnica ž /zid.
vata ž (Watte ž) očiščena in obeljena bombažna vlakna
vatirati (wattieren) podložiti, obložiti z vato
vaza ž (Vase ž) okrasna posoda za rože ž
vekarica ž (Wecker m) budilka ž
velb m (Gewölbe s) obok m /grad.
velbati (wölben) obokati /grad.
ventil m (Ventil s) naprava za reguliranje pretoka tekočin in plinov s čepom na steblo; kar

sprošča veliko čustveno nape-
tost: satira je družbeni ventil
verbatu (erben) dedovati
verbščina ž (Erbschaft ž) de-
diščina ž
verglati () zaganjati motor
/avt.
verštat m (Werkstatt ž) delavni-
ca ž
vermut m (Wermut m) pelinko-
vec m */piv.*
verthajm m (Wertheim s) vrsta
ključev, ključavnic, blagajn
nemškega proizvajalca Wert-
heima
verzirati (versieren) izuriti
vesta ž (Weste ž) telovnik m
vic m (Witz m) dovtip m, šala ž
vicmohar m (Witzmacher m)
šaljivec m: bil je daleč naj-
boljši vicmohar
vidirati (vidieren) overiti, potr-
diti; izdati vizum
vihtig (wichtig) pomemben
vikler m (Wickler m) navijalka

ž: vrata mu je odprla z vi-
klerji na glavi
vindišar m (Windischer) germa-
nizatorska oznaka za koroške
Slovence, češ da niso ne Slo-
venci ne Nemci
vindjakna ž (Windjacke ž)
vetrovka ž
vineršnicel m (Wiener Schnitzel
s) dunajski zrezek m */gastr.*
vinkel m (Winkel m) kot m: cela
bajta je iz vinkeln
vinta ž (Winde ž) vitel m
vintati (winden) navijati
virfelcuker m (Würfelzucker
m) sladkor v kockah m
vitrih m (Dietrich m) odpiralč
m: vlomil je z vitrihom
vizir m (Visier) naličnik m,
premični del viteškega šlema;
očesu najbližji del merilne
naprave na strelnem orožju
/voj., šp.
viža ž (Weise ž) napev m: igrajo
domače viže

Z

zabezecati (besetzen) zasesti:
zabezecali so celo predavalnico
zadihtati (dichten) zatesniti
zaftik m (iz: saftig) omaka ž
/gastr.
zagiftati (vergiften) zastrupiti
zajla ž (Seil s) jeklena vrv ž
zaplankati (verplänkeln)
zamejiti z leseno ograjo
zaroštati (verrosten) zarjaveti
zašafati (verschaffen) z oporoko
zapustiti; preskrbeti
zašmirati (beschmieren) zama-
zati
zatušati (vertuschen) zamolčati:
zatušala je otroka
zaug m (Sauger m) čok m */avt.*
zaugati (saugen) sesati
zavber (sauber) zal, lep: po
cesti grejo zavber dekleta
zeksar m (Sechser m) šestica ž
zenf m (Senf m) gorčica ž
/gastr.
zibner m (Siebener m)
sedmica ž
zic m (Sitz m) sedež m: z očmi
je iskala prost zic
zicenti se (sitzen sich) usesti se:

zicen se zraven mene
zicleder m (Sitzleder s) vztraj-
nost ž; ustaljenost ž: nimam
zicledra
ziher (sicher) gotov: ziher je
ziher
ziherhajcknofla ž (Sicherheits-
knopfnadel ž) varnostna za-
ponka ž
ziherunga ž (Sicherung ž) varo-
valka ž
ziza ž (Zitze ž) sesek m: prašički
so vlekli za zize
zoc m (Satz m) usedlina ž, goš-
ča ž: šlogala je iz zoca
zofa ž (Sofa ž) oblazinjen del
pohištva, na katerem lahko
sedi več oseb
zoken m (Socke ž) kratka noga-
vica ž: večer za večerom je
štrikala zokne
zolzen m (Salse ž) mezga ž;
marmelada ž: naredila sem
zolzen iz hečapeča */gastr.*
zos m (Sosse ž) omaka ž */gastr.;*
neprijeten, zapleten položaj
/žarg.: v istem zosu sva
zotlar m (Sattler m) sedlar m

Ž

žajbelj m (Salbei m) kadulja ž
/bot.: nabirale so žajbelj
za čaj
žajfa ž (Seife ž) milo s
žajfati (seifen) militi
žakelj m (Sack m) vreča ž
žamet m (Sammet m) vrsta tež-
ke, kosmate tkanine /tekst.
žavba ž (Salbe ž) mazilo s:
z vsemi žavbami je namazana
žegen m (Segen m) blagoslov m
/kat.: otroci so nesli k žegnu;
soglasje s: dobili so žegen za
uvoz surovin
žegnati (segnen) blagoslavljati
/kat.: duhovnik je žegnal
zbrane ljudi
žehta ž (Sechtelei ž) ročno pra-
nje, navadno večje količine
perila; oprano perilo s: obesi-
la je žehto
žehtati (sechteln) prati, zlasti
ročno, navadno večje količine
perila: v ponedeljek je mati
žehtala
žemlja ž (Semmel ž) ovalno ob-
likovano pecivo iz kvašenega
testa z globoko zarezo po dol-
žini: za malico so dobili žem-
ljo in jogurt
ženijec m (Genie s) pripadnik

ženijskih oddelkov, vojaški
inženir /voj.
ženirati (sich genieren) biti v
zadregi, sramovati se: kaj se
boš ženiral
žesel m (Sessel m) sedež m
žiher (sicher) lahko: žiher mi
verjameš
žingati (singen) peti; počenjati
neumnosti, lahkomiselnosti:
vso noč ga žingajo
žlahta ž () sorodstvo s: sta-
nuje pri žlahti
žlajfa ž (Schleife ž) zavora ž
žlajfati (schleifen) brusiti; zavi-
rati
žlajfer m (Schleifer m) brusac m
žleht m (schlecht) hudoben: ima
žleht jezik
žmoht m (Schmack m) slast ž;
okus m
žnabelj m (Schnabel m) ustnica
ž: ugriznil se je v žnabelj
žnidar m (Schneider m)
krojač m
žnora ž (Schnur ž) vrv ž
žokati (sacken) tlačiti; dregati,
suvati: živina se žoka
žolca ž (Sulze ž) polprozorna,
poltrda jed iz kuhanih svinj-
skih parkljev, glave /gastr.:

trese se kot žolca
žolnir m (Söldner m) najemni
vojak m /voj. arh.
žonft m (Saft m) sok m

župa ž (Suppe ž) juha ž /gastr.
žvajzniti (schmeißen) udariti:
dvakrat ga je žvajznil okrog
ušes

Ta knjiga ima 2094 gesel

Kazalo

<i>Inštitut za domače raziskave: Zahvala</i>	5
<i>Nevenka Šivavec: Arcticae horulae</i>	7
Splošna navodila in napotila za uporabo	15
Seznam kratic	17
Slovar A - Ž	19

Arcticae horulae

Slovar nemških izposojenk v slovenskem jeziku

Zbrala in uredila Alenka Pirman

Spremno študijo napisala Nevenka Šivavec

Elektronska izdaja prvega natisa iz leta 1997

Knjižica Arcticae horulae je sestavni del istoimenskega projekta Inštituta za domače raziskave. Prvi del je potekal novembra 1995 v veliki čitalnici Narodne in univerzitetne knjižnice, v okviru razstave Urbanaria – drugi del Sorosovega centra za sodobne umetnosti – Ljubljana.

Jezikovno pregledala Inge Pangos

Opremila Darja Vuga

V elektronsko obliko prevedel Kamerad.net

Izdal SCCA–Ljubljana

<http://www.scca-ljubljana.si/>

Brezplačen izvod

Nekatere pravice pridržane

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6'373.45:811.112.2
7.038.53:811.163.6"1584"

PIRMAN, Alenka

Arcticae horulae [Elektronski vir] : slovar nemških izposojenk v slovenskem jeziku / zbrala in uredila Alenka Pirman ; spremno študijo napisala Nevenka Šivavec. - Elektronska izd. prvega natisa iz leta 1997. - Ljubljana : SCCA - Zavod za sodobno umetnost, 2005

Način dostopa (URL): <http://www.arcticae-horulae.si>.

ISBN 961-90157-7-0

222065152